

Pismo iz Clevelanda, O

Kar nas je zavednih cleveland-
skih Slovencev, z veseljem po-
zdravljamo svobodnomiselne ro-
jake širom Amerike, pozdravljamo
društva katera nameravajo
pristopiti k bodoči Slovenski Na-
rodni Podporni Zvezi.

Trezno misleči rojaki in čita-
telji "Glas Svobode", čas je, da
se zdamo in da imamo v isti-
ni **svobodnomiselno** Zvezo, to se
reče "Zvezo", kjer ne bomo po-
znali ne "bosov" ne "koristolov-
cov" med bratji, ter tudi "sport"
baharija, in enake nazadnjaške
napake bodo nepoznane stvari.

Pred nekaj leti se je polagoma
začelo svitati med našimi rojaki
in se je kazalo, da bode rodilo
sad, kateri bode v korist sloven-
skem modernim sužnjem v Ameriki
toda, kakor povsodi tako so se tu-
di tu pojavili črni oblaki nazad-
njaštva in koristolovstva: prišli
so starokranjski mešetarji in dru-
gi "športmani" z plaščem nazad-
njaštva in pod krinko polovičar-
skega socializma, oklenili so se
istega, kar se je popred z težavo
zgradilo, kot pijavke so se držali
okrog trdnjave in nobeno nesram-
no obrekovanje jim ni bilo od več
vrgli so proč vse kar je bilo svo-
bodnega in naprednega ne ozira-
je se na voljo drugih, ko so si bili
zvesti, da se jim posreči izdajal-
ska in nesramna nakana, a po-
srečila se jim je le deloma. So
ve da, mračnjaki jih hvalijo in so
hozana vpili, a jas in moji somiš-
ljeniki jim pa kličejo: **Fuj izda-
jice!**

Zavedni Slovenci po širni Ame-
riki, časi se spreminjajo in s ča-
som tudi mi; torej imamo dvojno
izbero: ali naj napredujemo, ali
pa nazadujemo. Katero si bomo
izvolili? Upam da zavedni in svo-
bodnomiselni Slovenci v Ameriki
si gotovo volimo napredovanje,
torej tisto pot, katero smo si začet-
ali, ko smo začeli spoznavati luč
resnice; zaupajmo listu "Glas
Svobode", kateri se že sedmo le-
to nevstrašno za naše pravice in
koristi bori, kateri se je v vsem
tem dolgem času skazal zanesljivi-
vega, da se mu lahko zaupa.

Ne bojte se onih rogoviležev, ko
se vam hinavsko laskajo, ob enem
pa delajo vam zapreke do samo-
stojnega napredovanja in omike,
pokažite jim svojo močatost, ter
jim povejte v obraz, da so paten-
tirani mračnjaki in reakcionarci,
s katerim nečete kot zavedni na-
prednjaki obnehati.

Tu v Clevelandu imamo cele ra-
je take nazadnjaške raje. Ako te
duševne siromake pogledamo, vi-
dimo takoj da so vsega pomilova-
nja vredni; že sedaj so zaradi zve-
ze preobrili nekaj kozlov, toda
vspešni agitaciji ne morejo ti po-
nočni ptiči ničesar prepredne sto-
riti in garantiramo da ne bo dol-
go, ko se pokažemo z našo barvo
na dan in takrat bojo preseneče-
no zrlj v zrcalu svoje spakedrane
in očarane obraze.

Rojaki na noge! Brez dvomno
si v doglednem času podamo ro-
ko kot bratje, bratje v svobodi,
napredku in enakosti. Takrat bo-
mo z ponosom zrlj na korak, ka-
tereza smo v lastno korist in v
korist naših potomcev storili. Po-
kažimo, da se ne damo od takih
voditi za nos, kojim je le lastni
blagor pri sreči a vse drugo v za-
smeh in slepilo služi. Ali smo mo-
rebiti mladoletni da ne zamoremo
ločiti pravo od nepravice? Ali
smo toliko zabiti, da ne moremo
razsoditi, kam sedanje absolutno
nočetej vodi? Ali nismo možje, da
bi mogli na lastnih nogah stati? O,
smo in se zavedamo krivice

katero se gode, toda "vsaka sila
do vremena!"

Gradimo, da bomo vživali
kar sami s složno močjo, naredi-
mo, in proč s parazitji, kateri ni-
majjo, ali nočjo imeti, pojma kaj
da složnost zmore.

Vsak si je dolžan pomagati do
zboljšanja svojega bednega polo-
žaja, a da bi pa gotovi elementi
nas zasmehavali, tega pa nikoli in
nikdar! Rojaki pokonci, ne dre-
majmo, temveč na delo in od dela
do smage!!

Živijo! Slovenska Narodna
Podporna Zveza!!

Svobodnomislec.

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj, 5. septembra. Veliko
presenečenje je povzročilo tukaj
poročilo iz Išel, kjer cesar Franc
Jožef biva. Poroča se namreč, da
vzlie temu, da je cesar popolnoma
zdrav, je odredil, da se velikih je-
senskih vojaških manovrov na O-
grskem ne udeležijo, ter da bo ma-
novre prestolonaslednik Fran Fer-
dinand vodil.

— Košice (Kaschau). Povo-
denj je na Kaschau-Oderberg že-
leznični ogromno škodo povzročila.
Železniški predori so vsi z vodo
napoljeni in mostovi odplovljeni.
Ves promet je vstavljen.

— Petrinje. Tukaj so srbskega
župnika zaprli, ko ni hotel v pro-
slavo rojstnega dne cesarja Franc
Jožefa, maševati.

Nemčija.

Berolin, 7. septembra 1908. Tu-
kajšnji krogi veletržcev se čudi-
jo, ko si je ameriški "Standard
Oil Company" svetovni monopol
o trgovini z petroljo obdržal, vzlie
vsem zaprekam (?) katere so so
Companiji delale.

Nemci nameravajo poslati le-
tošnjo jesen odposlanec v Združe-
ne države, da se poučijo, kako bi
se tak monopol v Nemčiji vstano-
vil. V merodajnih krogih že dolgo
časa niso s tem zadovoljni, da v
Nemčiji ameriška Standard Oil
Company, oljnato trgovino pre-
vladuje. Nemci pravijo, da so olj-
nati studenci v Rusiji največji na
svetu in zakaj, da se ne bi z Stan-
dard Oil Company moglo konku-
rirati.

Rusija.

Petrovgrad, 6. septembra 1908.
Samo majhni del strogo nazad-
njaškega časopisja je zadovoljno
z encikliko, katero je "sveta sy-
noda" na verno rusko ljudstvo iz-
dala in katera je proti starčku
Tolstoju naperjena. Enciklika se
tolmači, da je Tolstoj zopet izob-
čen iz pravoslavne cerkve. Vsi,
količkaj napredni in svobodni ča-
sopisi obsojajo postopanje "sv.
synode" proti starčku, kateri že
itak na robu groba stoji. "Novoje
Vremje", kateri list je sicer vlad-
no trobilo, piše: "Senca španske
inkvizicije hoče najljepši praznik
ruske civilizacije zatemniti, ko se
hoče praznovati rojstni dan naj-
večjega ruskega pisatelja. Vsaki
pravoverni član ruske cerkve ve-
ruje, da se božja sodba ne bo na
encikliko ozirala, katero srednje-
veški duh preveja." — "Glasnik"
v Calumetu! Poper, kaj ne?

Italija.

Genua, 7. septembra. Angelo
Galloni, je vidil, ko je bil njegov
sin povožen od avtomobila v ko-
jim ste se markiza pl. Revidim in
njena sestra vozile. Galloni, jeze
omamljen, je pograbil za revolver
ter voznika usmrtil, sestro mar-
kize pa smrtno ranil; avtomobil,
brez vodja, se je zvrnil in marki-
za je tudi smrtno nevarno poško-
dovana.

Amerika.

7. T. M. TOJE ZADNI PON- DELELEK

bil je tako imenovani delavski
dan, ali neke vrste milostni praz-
nik čudeznega ameriškega delav-
stva, kojega jim je dobrovoljnc
dal Ameriški kapitalist.

50.000 delavcev je koralo delo-
ma se so vozili po ulicah, lepo šte-
vilo in vendar je bila ta najmanj-
ša vdeležba izmed vseh prejšnjih,
Chicaškega delavstva.

Obhod se je pričel na Jackson
in Ashland boulevard ob 10 uri
predpoldne in se završil ob 1 po-
poldne pri Auditorium Hotelu,
kjer je bil na balkonu govorniški
prostor in na njem W. J. Bryan,
predsedniški kandidat demokrati-
čne stranke.

Razni delodajalci so se polastili
te prilike za reklamo svojega
blaga. Tako si videl v paradi pol-
ne vozove premoaga, peska in dru-
gih podobnih stvari z napisi, kar
je delalo reklamo njih tvrdkam.
Na vrh teh vozov so sedeli ali stali
delavci in vpili "hozana" ne-
zavedajoč se, da jih izrabljajo de-
lodajalci v svrhu svoje nesramne
špekulacije.

Prišedši do Auditorium Hotela
se je predsednik Chicaške federaci-
je J. Fitzpatrick in vodja obho-
da vstavljal salutiral Bryanu, ko-
ji je stal na balkonu, nato pa se
je začel iz tisočeh grl "hurray
for Bryan", kakor hitro pa se je
ta hrup polegel stopil je George
Koop, član tipografske unije na
nek vzvišen prostor, zavihtel v
zraku klobuk in zaklical "Three
cheers for Debs" in takoj je zo-
pet zagrmelo iz tisočeh grl "hurray
for Debs".

George Koop je potem nekoliko
oddaljen od hotela držal 3 ure
dolga govor, in ko je zaključil svoj
govor vstopil je nekdo izmed
množice na oder in govorniku iz-
ročil \$50.45 za posebnega "rudeč-
karja", kojo svoto je nakolektal
med poslušalci s pripomnjo, da je
to darovalcev edini odgovor Gom-
persu na njegov nesramno lažnji-
vi napad na stranko.

Omenimo naj še, da je bil Bry-
an, dokaj iznenaden zagledavši
uprav pred balkonom, kjer so se
vstavili tri pare konj vpreženi v
elegančno okrašen voz. Na ko-
madu vsakega posameznega kon-
ja je bilo z debelimi zlatimi čr-
kami umetno sestavljeno ime
Taft, dokler se mu ni pojasnilo,
da ne pomeni to reklamo za kan-
didata Tafta, ampak da so konji
last tvrdke Taft Bros.

Kdor je od strani opazoval ta
obhod Chicaškega delavstva, pri-
poznati mora, da je delavstvo še
daleč od prave misli, da bi se za-
vedalo in zahtevalo to, kar naj-
bolj potrebuje: še zmijraj je pesi-
mistično in misli — kar tje v en
dan.

Ameriška delavska organizaci-
ja je po našem mnenju še daleč od
delavskih organizacij v Evropi in
bo še silnega dela in truda treba-
lo, predno, delavstvo do spozna-
vanja pride, da se ima le edino na
lastno zjedinjeno moč zanašati.

Predsednik v smrtni nevarnosti?

Oyster Bay, N. Y. 8. sept. Ko
je predsednik Roosevelt bil na iz-
preježi, je nekdo z revolverjem
ustrelil in krogla je baje nad glavo
predsednika sfrčala. Predsednik
je konja ustavil, se okrog ozrl, ter
potem ko ni le nič videl v diru
domu jezdil. Aretirali so nekega
slaboumneža, pri kateremu so re-
volver našli in ki si dozdeva da
je — policaj. — Grozno!

EVGENE V. DEBS.

Predsedniški kandidat socialis-
tične stranke žanje na agitatorič-
nem potovanju na posebnim "rde-
čem vlaku" po zapadu velikanske
vspehe in ovacije. Coliseum dvo-
rana v Denver, Colo. ima za 4000
slušateljev prostora in ta je bila
na tlačeno polna. V dvorani je go-
voril Debs sam, kje je ožigosal
Gompersov napad na socialistično
stranko, ter obrazložil slušatel-
jem položaj in namen svote koja
se nabira za njegov vlak. "Kar se
pa moje osebe tiče, pa zahtevam,
da se Gompers odzove mojemu
pozivu za javen nastop in to v
mestu Washington, D. C. kjer je
glavni stan "njegove" stranke,
ljudstvo bode pa sodilo." Po go-
voru so slušatelji nabrali med se-
boj nad \$200 za pokritje stroškov
posebnega "rudečkarja", ki vozi
Debsa po zapadu.

Med tem, ko je Debs govoril v
dvorani je A. M. Simons, govoril
slušateljem izven dvorane, ker ni-
so mogli vsi v dvorano.

V državi Utah pa je praznovalo
delavstvo 7. t. m. svoj pravi del-
avski dan. Debs je izstopil iz
svojega vlaka v Salt Lake City,
in se podal v Ogden, kjer ga je
burno pozdravljalo nad 8000 za-
vednega delavstva. A. M. Simons
je pa v Salt Lake City, govoril
5.000 slušateljem. Zvečer istega
dne se je vrnil Debs iz Ogdena v
Salt Lake City, kjer ga je množič-
na broječa 3000 čakala in ga z
navdušenimi kliči "Hurray for
Debs, our next president!" spre-
mila do govorniškega odra in po-
tem na posebnega "rudečkarja."

V Grand Junction, Colo. je pri-
šlo nad 1.800 farmarjev da vidijo
in slišijo govoriti Debsa. Nekteri
farmarji so se pripeljali 50 milj
daleč. V Leadville, Colo. je Debs
govoril 2000-čim. V Omaha, Neb.
8000-čim in Kansas City, Kans.
ga je pozdravljalo ter mu "hur-
ray our Debs" klicalo nad 10.000
delavcev.

Izreske iz raznih kapitalističnih
časnikov, katere so nam zavedu-
joči rojaki iz raznih mest poslali,
koder se je Debs vozil, nemoremo
prestaviti in priobčiti, ker jih je
preveč za naš list. Omenimo naj
le, da nas v istini veseli toliko za-
nimanje rojakov. Kapitalistično
časopisje pa je prisiljeno, da po-
roča že enkrat dneвне vesti o
stranki, katero je do sedaj prezi-
ralo.

Delo.

Cleveland, 8. sept. Pri tukajš-
nem delavskem praznovanju je
imel slavnostni govor William D.
Haywood. Navzoči so tudi bili
člani društva pouličnih železnic,
kateri proti "Municipal Traction
Co.", — stvarstvo župana Johnso-
na — že zmerom stavkajo. Mno-
go štrajkarjev se je podalo v dru-
ge mesta, kjer so dobili delo.

Nottingham, 8. sept. Včeraj je
bil tu 43. delavski kongres po par-
lamentarnem členu James Shack-
leton otvorjen in od župana v i-
menu meščanstva pozdravljen.
Navzočih je 518 delegatov, kateri
1.776.000 članov zastopajo.

New York, 8. sept. Tukaj so
bile povodom delavskega prazni-
ka, dve paradi. Ene se je 40.000
uposlenih, a druge več tisoč brez-
poselnih delavcev udeležilo.

Ruski običaj.

Fort Wayne, Ind. 7. sept. Dva
tukajšna socialista, Charles L.
Drake in Lewis Dewitt sta bila a-
retirana, ko sta med Labor Day
parado vzlie policijske prepovedi
neki chicaški socialistični časnik
razdajala.

Listu v podporo.

J. Bergant 10c. J. Povše 16c. B.
Felicijan 28c. Fr. Kušlan 25c. J.
Vidmar 50c. Fr. Krefel 15c za to
ko nisem iz konja padel. J. Oj-
ster 10c za to ko ne maram celin-
dra in Fr. Šuntar 10c za to ker mi
ne paše frak.

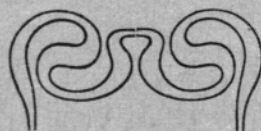
VABILO.

Slovenski socialistični klub št.
2. v Collinwood, O. priredi izlet v
NEDELJO 13. SEPTEMBRA t. l.
popoldan točno ob 1 uri v Not-
tingham "Štap 125" na prostor
Anton Koss-a.

Spored: Govori in druge zabave
Vabijo se cenjeni sodrugi iz
Clevelanda, in Collinwooda, ka-
kor tudi vsi svobodnomiselni roja-
ki za vdeležbo.

Za odbor: Karl Kotnik, tajnik.

San Bernardino, Calif., 9. avg.
Tukaj je v velikem paviljonu si-
noči pričakovalo in pozdravilo
Debsa do 5000 ljudi, ki so prišli
sem tudi iz sosednjih mest kakor
iz Riverside, Ontario, Redlands in
drugih bližnjih mest. Policiejo je
nadomestovala milica, vendar pa
le bolj iz vljudnosti.

*****

Velika MANIFESTACIJA DELAVSTVA

Pod zaščito čeških socialistov

v Pilsen Parku, na 26. cesti in
ALBANY AVENUE

katera se bode vršila

V NEDELJO, 13. SEPTEMBRA '08

Obhod se prične ob pol eni uri popoldne od vogala
Loomis St. in 18. Place. Angleška govornika: Dobro zna-
na **MOTHER JONES**, in kandidat za guvernerja socialis-
tične stranke **JAMES H. BROWER.**

Vstopnina pri blagajni 15c. predplačilo samo 10c

ROJAKI VSI NA PLAN!

Martin Kačur.

ŽIVLJENJEPIJ IDEALISTA.

Spisal Ivan Cankar.

DRUGI DEL.

II.

"V Blatni dol bi prišel leško sam Kristus, pa bi molčal! Takih ljudi nisem videl še nikjer na svetu: noč tako temna, da je stotero solnc ne prežene! Gledal sem kmete na polju, ki so hodili poleg živine: s prav tako lenimi, težkimi koraki, prav tako nerodno zibaje se, in na njih obrazih, verjemi, je bil prav tisti topi, mirni izraz, brez misli in brez čuvstva, kakor v velikih očeh živine . . . To je tista težka, zadehla vlaga, ki kipi iz te zemlje, to so tiste senice, ki leže na njej neprestano . . ."

"Prej bi bil posvetil tudi v tako noč!" se je nasmehnil Ferjan. Kačur se razumel očitanje; spomnil se je: tako bo stal pred tabo slabič, klečepalca, in se ti bo smejal v obraz . . . Kri mu je šinila v lica.

"Nisem se odpovedal sebi in svojim ciljem!" je vzkliknil trepetajoč. "Ničesar nisem zatajil, ničesar še zamudil, Pozneje . . . kadar —"

"Le izpregovori!" se je zasmel Ferjan naglas. "Pozneje, kadar se boš oženil! Potem, o potem boš razlagal evangelije! Potem — kako si že govoril? — potem boš šele stregel narodu, učil ga, vodil ga na pot blagostanja in napredka! — In s tako norostjo v glavi se misliš ženiti?"

Kačur se je pogladil z dlanjo po čelu in se je ozrl na Ferjana s svobodnejšim pogledom.

"Bodi, kakor je božja volja! — A! slabo, ali dobro: sam sem si napravil! Le toliko je gotovo, da kakor živina ne bom živel; ne zato, ker ne maram, temveč ker ne morem!"

"Saj zato je stvar drugačna! — Kaj si na druge reči že kaj misliš?"

"Na kašne?"

"Saj sem vedel! — Denarja boš potreboval, veliko denarja! Kje pa ga boš vzal?"

"Na to še nisem mislil!"

"Seveda ne! — No, bom jaz pogledal, če se bo dalo zate kaj dobiti; izkušnje imam! Pa pohištvo? Ali bo imela bala?"

"Ničesar ne bo imela! Ali pa vsaj ne veliko!"

"Sveta mati božja! No, presneto boš zabredel! — In zraven bi bil še rad evangelist!"

Ko sta se poslovila zjutraj, sta si bila bližja nego kdaj, pogledala sta si v oči in sta se razumela brez besed.

"Ti si že šel tisto žalostno pot — jaz pa je ne nastopim nikoli!" je mislil Kačur.

"Jaz sem že šel svojo žalostno pot — tudi ti jo boš nastopil!" je mislil Ferjan. —

Kolikor bliže je bil čas svatbe toliko bolj se je zdelo Kačurju, da mu je nevesta tuja; oddaljevala sta se drugi od drugega polagoma, toda neprestano, in Kačurja je bilo strah. Videl je svojo nevesto z drugačnimi, bolj hladnimi in mirnimi očmi; zato se je izpremenila pred njim; pogleda človek preblizu v obraz, ki ga je poznal in ljubil, in opazi male, komaj vidne lise, drobne gube, ne-lepe poteze. Stopila je bila naravnost, s težkim korakom, v njegovo življenje, vsilila se je v njegovo tiho izbo, v njegovo dušo in ga ni pustila več samega. Objel je došleca, ker je bil sam in žalosten, toda zmerom bolj ga je bilo strah pred njim in zmerom bolj je čutil, da mu ni prinesel ničesar temveč da se namerava polastiti njega vsega, vse njegove duše.

Tončka je gledala časih dolgo nanj, tako da je povesil oči, slutila je, kaj je bilo v njegovem srcu in obšel jo je srd.

"Nima me več rad! Pri meni je bil, grizel mi je v ustnice in dobra sem mu bila! Zdaj pa me nima rad! Napil se je, zadosti ima, šel bi k drugi!"

In kakor je slutila ona njegove misli, tako je slutil on njene. Govorila sta malo, hladno in zlovoljno. Le časih sta se poljubila, zdrabila se je prejšnja strast, lica so jima zažarela; za hip.

Eđini, ki je bil vesel v hiši, je bil pijani krčmar. Časih je kričal, da ni bilo še takega para v devetih farah, časih, kadar ni več mogel stati in je slonel za mizo, se je razjokal ter pomiloval sebe in svoje samotno življenje. Kačurju se je studil in umeknil se je strahoma, kadar je stopil krčmar predenj z zakrvavelimi očmi in mokrimi ustnicami ter razprostrl roke.

Vse, kar se je vršilo pred poroko in svatbo, mu je bilo neizmerno zoprno in gnusno. Šivilja se je naselila pri krčmarjevih in obraz Tončekin se je razvedril, hodila je hitreje po izbi, njena lica so bolj gorela in njene ustnice so se smehliale. Kačur pa ni maral tega vedrega obraza, tudi zato ne, ker je bil lepši nego poprej.

"Glej, to jo je razveselilo! Šivilja jo je razveselila! Njene misli so kakor tobakov pepel na mizi — pihneš, in nikjer ga ni! Tam je tista žida — zdaj ni nikjer več ne preteklosti, ne prihodnosti!"

"Čemu pa ji treba takih gosposkih reči?" je prašal zlovoljen.

"Ták vsaj to veselje mi pusti! Kaj bom šla kakor dekla v cerkev s tabo?"

"Saj ženim sploh nima nič opraviti tod!" se je oglasila krčmarica. "Le pojdite po svojem poslu!"

V njegovi izbi so podirali steno, da bi napravili večje stanovanje za mladi par in Kačur se je nastanil za silo pri županu. In kadar ga je ugledal župan, je zamajal z glavou.

"Ej! Ej!"

Drugega ni rekel nič. Tudi Gražar je molčal, toda nabiral je obraz v zelo čudne, napol smešne, napol klavrne gube in mežikal je neprestano z vodenimi očmi. Časih se je okrenil župan k njemu in je pokimal molče; prav tako molče je odkimal dolgi tajnik. Če je šel Kačur po ulicah, so ga pozdravljali kmetje veliko manj spoštljivo, skoro prezirno, in fantje so se mu smejali in so gledali za njim.

Kačurju je bilo zmerom tesneje; čudna misel mu je trkala na srce in ni se je mogel ubraniti. Ko se je vračal zvečer iz krčme ter se poslavljaval v veži od neveste, je stopil tik pred njo ter izpregovoril s tihim, neodločnim, trepetajočim glasom.

"Tončka, ne zameri, nekaj te bom prašal! Tako čudno me gledajo ljudje — seveda so neumni, ampak moram te prašati, zato da bom miren!"

Umočnil je: tudi ona je stala molče pred njim in njen pogled je bil osupel.

Sklonil se je še niže k njej, prav k njenemu ušesu.

"Ali nisi imela nikogar rada . . . prej . . . pred menoj?"

Stopila je korak nazaj, k zidu, zakrila je obraz in je zajokala.

"Že zdaj začenjaš s tem!"

Takoj se je streznil in sram ga je bilo. Toliko močan ni bil, da bi jo prijel za roko in jo prosil oproščenja; nekaj čudnega — kakor temna misel, temna senca — ga je potegnulo stran.

"No, pa zbogom!"

Šel je hitro po ulicah. Topel, zadehel večer je bil, nebo je bilo jasno, zvezde pa so dremale v velikih daljavah in komaj jih je videlo oko.

"Seveda sem ti delal krivico! Ampak — ah, kako gnusnega, nizkotnega napravi človeka to gnusno, nizkotno življenje!" —

V velikem vozu so pripeljali pohištvo, ki ga je bil naročil Kačur.

"Ná!" je rekel nevesti, ko se je zibal voz mimo krčme skozi vas. "Pojd in napravi, kakor ho-

češ! Jaz se ne bom brigal!"

"Pa to je tvoja reč!"

Zavezala si je urno ruto okoli vratu.

"Jaz bi pa le rada videla . . . pojdi no, kaj bo hlapec sam?"

"Ne maram! Jaz ne vidim tam nič drugega, nego velik dolg, težak davak, dva sežnja visok!"

Točil si je in je pil. Tončka je šla.

Veselo jo je pohištvo, ki je bilo čisto mestno, obleka jo je veselila, in velika, vsa bela in čipkasta skladovnica perila, in poroka sama, in svatba; in solze so ji silile v oči.

"Nima me več rad; ves srdit je in ves izpremenjen."

In ni še slutila, da je bila tudi njena ljubezen vsa drugačna in da se je komaj še, kakor od daleč, dotikala njega, ki je bil njen ženin. —

Ko je prišel tisti lepi poletni dan, je zasvetilo tudi v Kačurjevo srce nepričakovano veselje.

"Kaj je prvokrat posijalo solnce v to žalostno noč?" se je začudil in je gledal skozi okno.

Po ulicah so hodili ljudje v prazniških oblekah; obrazi kmetov so se mu zdeli svetlejši in prijaznejši, njihov glas ni bil več kričec in hripav, tudi njihov kretanje niso bile več tako mrtve in težke.

"Rekel sem: kaj bi s tem ljudstvom? Tudi to ljudstvo je vredno boljšega življenja! Samo cepiti je treba lesniko, pa rodi žlahten sad!"

Pod oknom se je prikazal Ferjan, nevestin drug, v gosposki, črni suknji, in je zaklical proti oknu.

"Kaj boš že stopil iz kolibe, ali ne?"

"Precej, precej!" se je smejal Kačur.

Ko je stopil na ulice, ko je videl ljudi od blizu, opazil njihov radovedne poglede, in ko je stopil v krčmo, stiskal roko poluznanim ljudem, odgovarjal na vprašanja, ki jih ni razumel, poslušal smeh in zvenketanje kozarcev — je leglo spet kakor senca na njegovo srce.

"Nikar se tako ne drži!" mu je očital Ferjan.

"No, pusti!"

(Dalje prihodnjic.)

IMENITNO IMETJE.

Spisal V. K. Brunshmid.

Državljan, katero posestvo tvoje je najdražje, najvažnejše? Je li tvoja služba, katero zamoreš zgubiti? Jeli tvoja hiša, katera zamore zgoreti? So li denarni prihranki, ki jih imaš v banki, ktere obstanek je negotov? Je li tvoja živina, ki zamore poginiti? Si li kedaj resno premišljeval o tvoji lastnini, o tem kar poseduješ, in potem prišel do zaključka, da izven tvoje drage obitelji, je tvoj glas, tvoj volilni glas, tvoja volilna pravica ono imetje, ki je najdražje, najvažnejše?

Tvoj glas odloči kovanje postav, ktere moraš slušati, katerim se moraš pokoriti. Tvoj glas določi visokost davka, katerega plačuješ posredno ali neposredno. Tvoj glas je ustanovitelj obrambe tvojega življenja, tvoje svobode. Milijone ljudi je sužnjilo, tlačaniho peščici mogočnih krvoločnikov predno je ljudstvo doseglo volilno pravico.

Tvoj glas, edino tvoj volilni glas je ista moč, je ista last, ki je osvobodila človečanstvo spon tlačanstva, verig suženstva, ter je privedla iz nekdanje teme, bede in hlapčevstva do današnjega razvitja, olike, blagostanja, prostosti in svobode.

Ni li potem tvoj volilni glas največje lastnina tvoja, tvoje edino in najostreje orožje s katerim zamoreš odbiti napad tvojih izkoriščevalnih nasprotnikov, in preskrbeti srečno bodočnost sebi, drugim svojem in našim potomcem?

Prijatelj, včilec, če pomisliš resno, priznal boš, da je volilni glas najdražje imetje naše, imetje, katero moraš porabiti v prid in ne v pogubo.

Pred durmi so volitve; politič-

ni boj se bo bil v par dneh. Bodi srčen, bodi zvest svoji stranki; idi v ta boj nevstrašeno in bojuj se neizprosno proti sovragu, ki te ne pozna kot človeka, te izkorišča povsod in ti brani vzivati stvari, do katerih imaš po naravi iste pravice, kot on.

Tri in več vodij političnih strank se ti vsiljuje za branitelja tvojih pravic, za pospeševalca tvojega napredka, ako dosežejo prestol predsednika Zjedinenih držav. Ta visoka državna služba, doseči se more namreč le s pomočjo tvojega volilnega glasu. Smodke so prostje, pijača je zastonj; prijateljsko znanje se ti vsiljuje te dni od ljudi, kateri te ob družih časih prezirajo kot ničlo, kot človeka neke nižje vrste, ki nima nobenega pomena na svetu, in je manj vreden kot žival. Zakaž se ti danes ti izkoriščevalci človečanstva tako prijateljsko hlinijo? Zato, edino za to, ker je njim tvoj glas važen in dragocen; toda važen in dragocen naj bo tebi tisočkrat bolj, kot tem prokletim krvosesom in izdajalcem razreda človeštva, ki vstvarja vse.

Človek, ki pozna moč tvoje volilne pravice, pozna tudi nje važnost, nje dragocenost.

Poznaš pa li to svojo dragoceno imetje tudi ti slovenski delavec, ki imaš državne pravice?

Tvoj volilni glas je pomemben povsod; pomemben je za tvoje življenje, za tvoj obstoj, za tvoj napredek, za tvojo svobodo, za tvojo pravico posedovati svetovne naprave in vzivati pozemske dobrote vsake baže in vsake vrste; in si res edino ti sam, ti lastnik volilne pravice, isti nazadnjaški slepi človek, ko misli, da je volilni glas vreden samo par smodk, par vrčkov pive, prijaznega nasmeha in ponudbe desnice v znak prijateljstva in naklonjenosti, od strani kacega izkoriščevalca ali njegovega agenta?

Ali že nisi dostikrat skušil, da eenjo tvoji tlačitelji maj dražje tvoj volilni glas, in to le ob času volitve?

Resnica je, trpin slovenski delavec veseljni, da je volilni glas ono imetje tvoje, ki je najdražje, najvažnejše v očeh onih, ki te tlačijo in ropajo, ki vzivajo dobrote narave in tvojega pridelka in izdelka.

Bodo li gospodarili s tvojim glasom krivi vodje, zastopniki tvojih krvoločnikov, tvojih tlačiteljev; ali boš gospodaril z njim sam, kot se svojim najdražjim imetjem, ter izročil na dan volitve važne urade v roke tvojim prijateljem, tvojim zagovornikom, tvojim nevstrašenim boriteljem? Povoda nimaš se pritoževati čez slabe čase in tužne razmere če voliš prezidentom svojega tlačitelja!

Pokaži, da se zavedaš, agitiraj pridno za delavsko stranko, za stranko istih, ko stvarjajo z umom ali z močjo, za socialistično stranko, ktere predsedniški kandidat je naš prijatelj sodrug Debs!

Debs naj bo na čelu našega praporja na dan volitve in volimo ne le samo Debsa, marveč celi tikec socialistične stranke, stranko, ki se bojuje za napredek in svobodo vsega človeštva, stranko, ki je pomogla delavstvu iz nekdanjih tužnih razmer in se še dandanes bojuje za prosveto, svobodo in enakopravnost!!!

ODPRTO PISMO SLOVENCEM. Slavni direktor Collins N. Y. Medical Instituta: —

Prosim oprostite mi, da Vam toliko časa nisem sporočil o uspehu Vaših zdravil. Rabil sem zdravila natanko po predpisanih navodilih, katera so mi tudi pomagala do popolnega zdravlja. — Boudite uverjeni, da Vam bodem hvaležen za skrb in trud, katerega ste imeli z menoj, dokler me ne bode krila mati zemlja. Tudi mojim rojakom Vas bodem priporočal, ker sedaj vem, da ste zdravnik v pravem pomenu besede. —

Toraj še enkrat najsrčnejša hvala za izvrstna zdravila in iskreni pozdrav. Vaš iskreni prijatelj.

Albin Strnad.

Box 757 Black Diamond, Wash.

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

MATIJA ERKLAVEC

Edini slovenski krojač v Chicagu naznanja slav. občinstvu, da ima veliko zalogo raznega blaga v izdelovanju novih oblek, in da popravlja tudi stare, vse po zmerno nizkih cenah.

624 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

CARL KLANCHNICK

9634 Ave. N. S. Chicago, Ill.

Prodaja mleko, grocerijo, prekajeno in drugo meso, kakor vse v njegovo stroko spadajoče stvari. — Točna postrežba in nizke cene v najboljšo zadovoljnost kupovalcev.

WISCONSIN PHONE 413
LOUIS ROBSEL SALOON
Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.
24 Union Street.
KENOSHA, WISC.

Moderna gostilna.

HOERBER PIVO IN DOBRA KUHA.

Slovenci, to je slovensko podjetje in za dobro postrežbo Vam jamči

MARTIN NEMANICH
813--22 St., blizu slov. cerkve, CHICAGO.

TELEFON OALUMET 1678

Najfinejše fotografije izdeluje vendar-le samo

P. Schneider

FOTOGRAF

2222 State St., Chicago.

Cene zmerne—postrežba hitra.

JOSIP REMSKO

GOSTILNICAR

163 Reed St., Milwaukee, Wis.

se priporoča rojakom za obisk. Postreže s pristnimi pijačami in izvrstnimi smodkami. Na razpolago

KEGLJIŠČE in DVORANA

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Če trpite na revmatizmu ki vam povzroča večno bol, poskusite Pain-Expeller.

Ozdravel vas bo v kratkem — in če se boste z njim drgnili boleče dele zjutraj in zvečer, vas ozdravi popolnoma. Hranite eno steklenico tega leka vedno v hiši. Zdravilo je dobro za revmatizem, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih in na členkih, zobobol in nevralgijo. V vseh lekarnah po 25 in 50c. Pazite na sidro na steklenicah.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St. NEW YORK.

Razgovor med kmetom in Socijalistom.

Spisal: Anton Serjak.

Četrtek.

Soc.: Dober večer Janez, ali si se že opomogel večerajšnega strahu?

Kt.: Danes sem se premislil; toraj hitro: Ako ne bo kapitalistov, kdo nam bo dal delo, ako bodeš ti in tvoji tovarši odslovljeni se nimaš s čim preživeti?

Soc.: Vidiš danes je delavec odvisen od delodajalca, kateri izrablja njegove žulje, a ta pa zopet, ker ima priprave za izdelovanje stvari. In sedaj pazi: kdo orje, seje, mlati, žanje; kdo izdeluje vino, sir, maslo, kdo seka drva, kdo loml kameenje v kamnolomih, kdo izdelava opeke, kdo zida hiše? Kdo dela vse kar ljudem služi za življenje ali olepšavo? Morda je to fabrikant ali grof?

Kt.: To store kmetije in delavei v tovarnah.

Soc.: Uzemimo na primer, da zginejo z zemlje vsi kmetje in delavci, potem ni nikogar, kot samo gospodar, ki bi morali z njihovimi fabrikami stradati in lakoté poginiti. Ako pa zginejo jutri vsi fabrikanti, veleposestniki in bankirji; ali bo treba milijonom pridnim delavcem stradati? Oni rabijo samo mirno naprej delati in se ne bo prav nič poznalo da manjka gospodar, razun da si delavci pridrže zase kar so prej fabrikanti vtaknili v svoj žep in to bi bil največji delež.

Kt.: Da, to je že res; mi storimo vse z našimi žulji. Toda če bogatinov ne bo več, potem bode zopet vse razdeljeno, potem bode zopet revni in bogati, ker lenuhi bodo svoj delež zapili in otrokom nič zapustili. To se ne bo nič spremenilo; bode vedno tako.

Soc.: Jaz sem ti že povedal, da ni naš se ne bo delilo, najmanje to, kar služi za življenje, kakor fabrike, stroji in druge stvari ne bodo posameznega, to bode spadalo splošnemu delavstvu. Potem bodo morali pa tudi vsi delati skupno, razven mladoletnih, prestarih ali bolehnih, in to kar si bodo pridelali, sadov splošnega dela bode vsi deležni.

Kt.: Ja potem bodo morali pa vsi delati, a je dosti lenuhov, ko raji sedé po gostilnah, ter se puste od drugih preživljati.

Soc.: Takih ljudi je sedaj veliko, a zakaj? Danes bode marsikateri delavec lenuh, ker no mesece dolgo ne dobi dela. Dan danes je pa tudi težavno in zdravju škodljivo, ker fabrikanti ne gledajo na stanje delavca, ga brez usmiljenja izze-majo. Oni, kdor dela se mora mučiti do smrti, ter potem še stradati s svojimi otroci. Delavec nima nikakega upanja na boljšo bodočnost, kakor — bolnišnica, beraška palica ali ječa!

Potem ni čuda ako delajo ljudje z nevoljo. Ako se pa dela po človeških pogojih in v zdravih delavnicah, ako človek ve, da dela za svoj dobiček in da mu delo res sadove donša, ter da delo ne sramoti pridnega človeka, a nasprotno lenuha zaničevanje zadene, potem gotovo ne bode nikogar, da bi raje lenaril, kakor da dela z drugimi, ter vživa sadove dela.

Kt.: Ali bodo pa potem vsi ljudje rimorani obdelovati zemljo?

Soc.: Moj dragi! Človek ne živi samo od kruha; on potrebuje obleke, knjige, hiše in orodje vsake vrste. Ne samo za zemljo obdelovati, se potrebuje orodje katero se izdeluje v tovarnah; za te se pa zopet rabi ruda, premog in dr. Ne bode toraj treba vsem polja obdelavati, a vsi bodo koristne in potrebne dela izvrševali. Ravno raznovrstnost dela bode dovoljeno si izbrati, delo do katerega ima veselje.

Kt.: Ja, sedaj pa že imamo! Potem bodo pa hoteli biti vsi advokati ali zdravniki. Kdo bode potem hotel polja obdelavati, ali

pa težka in umazana dela po tovarnah?

Soc.: Advokat biti je morda danes dober poklic, a ravno k tem se jih bode potem najmanje gnetilo. Največ dobička imajo advokati od nosestniških tožba, katere bodo pa ponehale, ako bodo fabrike in delavnice last splošnega delavstva. Ti gospodarje si bodo potem ogledali za kak važnejši posel, ter gneječa k advokatom gotovo ne bode velika. In zakaj daje dandanes toliko kmetov svoje sinove študirati? zato ker se slabo godi in upajo, da se bode njihovim otrokom bolje godilo ako bodo advokati, zdravniki itd. A, danes so že tudi ti poklici prenapolnjeni, in stotine zdravnikov je, ki bi posegli po kakem drugem delu; to jim pa dandanes ni mogoče. Vse drugače bo potem ako bode skrbljivo v vsakem poklicu, da bode imel pošten zaslužek, ter da se ne rabi mučiti. Dandanes se predbaciva en poklic na drugiga z upanjem, da je en poklic boljši od tega. Žalostni položaj kmeta ali delavca, gotovo nikogar ne privabi, ker vidi kako se mora mučiti, ter nima od tega kakor skrb in pomanjkanje. Ako bi pa bilo mogoče delati samo šest ur na dan v čisti, zdravi delavnici ali na polju, z gotovostjo si pridobiti, kar služi poštenemu življenju in po dokončanem delu prostost, ki se potem lahko odpočije in zabava po svoje. Ne bo li potem veselje do dela večje, kakor je sedaj? Bode li potem kak vzrok da se ljudje gnetejo ravno k enemu poklicu, ko bodo vsi poklici lažji?

Kt.: To je že res, toda kdo bode potem najgrša in najtežja dela opravljal; kdo bode jarke in drugo snajžil?

Soc.: Ko se bi tebi dozdevalo, kakšne iznajdbe so že dandanes, s katerimi se zvršijo težka in umazana dela namesto človeških rok! Na primer, kurjava je gotovo umazano in dolgočasno delo, ko bi človek mislil, da mora biti storjeno le z rokami; in kaj vidimo po mestih? Štedilna ognjišča, ko rabi kuharec samo priviti navijak in v najkrajšem času je zakurjeno. Ravno tako bode nepotrebna razsvetljava; pritisne se na gumb in cela hiša je v trenutku razsvetljena. Kako še le pozneje, ako bodo tehnikarji in inženirji namesto vojnih naprav si belili glave le za iznajdbe in zboljšanje strojev, s katerimi se bodo opravljala nevarna in umazana dela.

Kt.: Ako se pa vsejedno še dobe težka in neprijetna dela, katera se ne morejo izvršiti s stroji?

Soc.: Ako se dobé taka dela, da jih nebi hotel nihče storiti iz lastne volje, potem bodo pa vsi rimorani, medtem, ko se bode vsak nekoliko dotaknil tega dela, recimo enkrat v mesecu. Dandanes gotovo ni nihče rad vojak, a mora le služiti tri leta. Bode potem potreba še siliti koga za en dan k delu, katero je potrebno za skupnost? Ali se bode pa za one dela, katera ne bode hotel nihče proste volje izvršiti, prikrajšal delavni čas, ali se mu bo kako drugače olajšalo.

Dandanes so delavci, ko izvršujejo najtežja in umazana dela, a so od bogatinov najbolj zaničevani, toda nasprotno bode potem najbolj čislani in spoštovani. Na primer, ako se izpostavi ena cena za onega, ki bo najhitreje obhodil daljavo 10 kilometrov, prijavi se jih veliko, ne samo za dobiček, temveč radi slave. Ne bode li potem vsa drugačna vnetost, ako bode splošnost skrbela za zboljšanje in olajšanje težavnega dela?

Petek.

Soc.: No, Janez, kaj si se pa danes zopet izmislil?

Kt.: Hi, hi, hi; danes te pa imam! Govoril sem z gospodom kaplanom in on mi je rekel, da so učeni izračunali, da je preveč ljudi na svetu, da bi bilo dosti

živeža za vse ljudi, in da edini pripomoček bi bil, da bi revni ljudje imeli manj otrok. To mislim tudi jaz. Vojska mora priti ali kaj družega, potem bode šlo bolje.

Soc.: Le počakaj, te muhe ti že spravim z glave. Pogledi Janez tvoji čevlji so raztrgani.

Kt.: To tebi nič mar ne gre; ti mi gotovo ne kupiš drugih.

Soc.: Preje, že, kakor gosp. kaplan; le pusti me izgovoriti: Vidiš ti nimaš čevljev, akoravno jih potrebuješ, in tako v naši vasi, kakor drugod po mestih, na stotine ljudi v raztrganih čevljih hodi. Pogledj, v mestu je velika tovarna za čevlje, zaprta in dvesto čevljarjev je radi tega brez posla. Moreš sedaj reči, da je preveč ljudi ali premalo čevljev, katere bi lahko naredili vsi ti brezposelni delavci za stotine ljudi, ko letajo bosonogi in jih silno potrebujejo. Preveč je ljudi na svetu in premalo čevljev in radi tega naj ljudje hodijo bosonogi?! Pogledj teh dvesto čevljarjev je ravno zato odpuščenih, ker je preveč čevljev, ko jih nemorejo izpečati.

In tako je pri vsem. Danes se naredi s stroji v eni uri desetkrat toliko stvari, kakor pred komaj desetimi leti, v cellem dnevu. In ti stroji bodo vedno novejši iznajdeni.

Pogledj koliko je še praznega sveta, in velika množica ljudi je brez posla; kaj bi vsi ti storili, ako bi bili postavljeni k strojem! Moj dragi, nič ni preveč ljudi na svetu in ne premalo stvari se lahko napravi; in čez čas lahko gleda ljudstvo z upanjem na boljšo bodočnost. Zemlja ima še dosti prostora in še dolgo ne bodo njeni pripomočki tako izkoriščeni, kakor bi bilo mogoče; kar pa bode v bodočnosti, ko bo vsa zemlja obljudena. To naj ti bode pa enako, stari prijatelj, tega ti vendar ne bodeš doživel.

Kt.: Ti si res čuden človek; toda če prav premislím, ti moram zopet potrditi. Spominjam se še, ko je bil po zimi velik "krah", ko so ljudje v mestu stradali in zmrzovali v največjem pomanjkanju in bedi, a ne zato, ker je bilo preveč ljudi ali premalo živil, obleke in kurjave, temveč nasprotno, vsi prodajaleci so tarnali, da imajo skladišča prenapolnjena vsega lepega in dobrega, preveč imajo kruha, obleke, obutev, drva, pre moga, in radi tega morajo propasti kakor delavci. — Toraj pozdravi mi gosp. kaplana in mu reci, ako on nima otrok potem splošno pomanjkanje tudi ne bo večje. Vsak ne more biti za "gspuda", drugače bi svet še prej propadel kakor če je preveč otrok. Pride še.

DOPIS.

San Francisco, Cal. 29. avg. 1908. Cenjeni "Glas Svobode": Že kar list "Glas Svobode" izhaja, opazujem, da vedno izpodbuja in jači slovenske delavce k vstrajnemu delovanju, ter je v resnici edini slovenski socijalistični list, ki se bori za delavske pravice in katerega naročnik bi moral biti vsak zaveden rojak tu v Ameriki. Zato Vam prilagam \$1.50 naročnine, da pošljate ta resnicoljubni list tudi mojemu očetu . . .

Delavske razmere so tu žalostne, kakor po vseh kolonijah Amerike. Dela se slabo po tri, štiri dni v tednu, kjer pa je stalno delo je pa plača zelo znižana, tako da tudi mi delavci tu v San Franciscu jako občutimo krizo, katera pa bode marsikaterega mračnjaka prebudila iz duševnega spanja; kar bi bilo že skrajni čas, da vržemo verige suženstva raz sebe, ter postanemo svobodni. Kakor delajo kapitalistični izemalci sedaj z nami, tako delajmo tudi mi neustrašeno in korakajmo po začrtani poti vedno naprej do zmage.

Socijalistični pozdrav vsem svobodnomislečim rojakom in tebi vrli nam list pa obilo vspelha.

Anton Serjak

JOE FIALA

JOE BOCEK

"THE TWO JOES"

Prodaja obleke, klobukov in moških potrebščin . . .

578 Blue Island Ave.

Sivanje oblek je naša posebnost.

CHICAGO, ILL.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

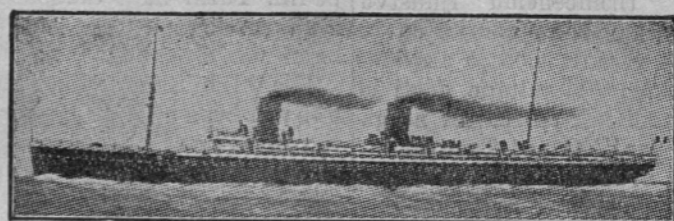
Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bodeмо zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New Ycrk v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence ..... 30.000 HP | La Lorraine ..... 22.000 HP
La Savoie ..... 22.000 HP | La Touraine ..... 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Paul Sarič, agent na 110-17. cesta, St. Louis, Missouri.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu: od 8.—10. ure predpoludne od 1.—3. ure popoldne in od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt, 814 Ashland Ave.: od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure popoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
665 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni miselni list za slovenski
narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
za pol leta.....\$0.75

ZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
665 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

HRVATSKE RAZMERE.

Ni še dolgo tega, ko se je celi civilizirani svet zgražal nad grozodejstvi katere so se na Turškem dogajale. Ropi, umori, najhujša nasilstva, ljudska prezravnost in na stotine činov se je zgodilo, kakoršne morajo le pravcati barbarji doprinesati. Vse to so civilizirane, ali pravijo da hočejo biti civilizirane, države mirno gledale; niti ena ni besedo v prilog skrajno trpinčenemu ljudstvu spregovorila, toliko manje, da bi bila kaka velesila možato nastopila ter rekla: "Ti sultane, dosti je tega, naredi mir in red, če ne ga naredim jaz!" O ne! Tega ni bilo; tega ni bilo slišati. Vsi toli pobožni vladarji so mirno gledali, ko se je potok krvi in solza na Balkanu prelivalo! Niso slišali ne jok ne stok ubogih nedolžnih žrtev, ko se jih je na stotine in tisoče, na kole matikalo, žive sežigalo, žene in dekleta onečaščalo, prsi jim rezali, z dinamitom razstreljevali; nedolžne otročiče na bajonete nabadali in kdo zna, kaj so se vse počenjali; popisati ne moremo in se tudi ne da. In vse to se je godilo pred še ne dolгим časom. Kaj misliš, cenjeni čitatelj, da se je kateri vladadrjev za vse to zmenil, da bi bil kateri ubogi rajni na pomoč prihitel? Kaj še! Vsi so si prokletstvo od tisoč in tisoč nedolžnih žrtev na glavo nakopali in ako imajo kaj — kolikaj vesti — ne morejo mirno spat!

Papež in njegova cerkev miru in ljubezni, nista niti z mezinčam ganila, da bi bila grozno moritev prepredila; ja celo obratno! Papeži se niso sramovali od turških trinogov bogate darove, kateri so bili z nedolžno in nebo vpijočo krvjo namočeni — z radostjo — sprejemati!

Odpomoči ni bilo od nikoder. Rečeno je bilo, da iz političnih, ozirov se druge vlade ne smejo v turške razmere utikati. To so bile pretveze koje so leta in leta pleli, a pomagano ali pa storilo se ni nič. Leta 1876 je Rus Turčiji vojno napovedal, češ, da kristijane v Bosni in Hercegovini turškega jarma reši. Rusi so bosnjanisko slivovko preveč ljubili, torej jim "odrešilna" akcija ni šla izpod rok, temveč je Avstrija nastopila in naši dični "kranjski Janezi" so svoje storili, da ako nebi zopet "politična strategika" bila, bi bili oholega Turčina v Azijo zapodilo kjer ima svoj domovino.

Veselje "osvobojenih" je bilo neizmerno, toda bosnjaki in hercegovci so prišli iz pod kapa na dež. Oni so se prištevali k jako lenim ljudem, toda vpoštevatvi moramo, da seljak je moral "begu" desetino dajati, zato je le toliko pridelal, da je sebe in svojece preživel, kajti rekel je: "Zašto bom radil, ko mi Beg uzme." V Avstriji so vidili odrešilnega angelja; toda zmotili so se. Avstrija jim ni samo občutne davke, temveč posegla je mazaj v stare čase in jim kontribucijo naložila; katera bo šele sedaj odpravljena.

Ondotni prebivalci so bili z Avstrijo manj zadovoljni kot so bili z Turčijo, in veliko število se jih je v Turčijo preselilo. Bosna in Hercegovina se še do današnjega dne absolutično vlada in sti edini dve deželici na celem civiliziranem svetu, kjer se tako vlada.

Nastopila je v najnovejšem ča-

su na Turškem nova doba; doba kakoršne si še pred dvajsetimi leti ni nikdo nadjal. Že nekaj časa sem se je osnovala revolucionarna stranka, takozvani Mladoturki in pričeli so delovati na splošni preobrat turškega sistema. Seve, da je bilo veliko k stranki pripadajočih uglednih Turkov izgnanih, veliko jih je pobegnilo da so si življene ohranili, toda tudi iz ptujin so neumorno delali, da se Turčija modernizira in reši neizogibnega propada. Na tisoče in tisoče broječa kamerila, je bila sulitana tako omamila in oblastila, da so delali žnjim kar so hoteli. Najboljši in plemeniti Turki, kojim je bila domovina, blagor ljudstva in sultan pri sreč, so bili izgnani, a kamarila in nje privrženci so pa kraddli na vse pretege. Konečno so Mladoturki zmagali. Preobrat, kakor rečeno, je velškanski, toda ko smo bolj pisimistične narave, se še nočimo s to zmago veseliti, marveč ostanimo še v rezervi in pogledimo, kako se našim bratom Hrvatom godi.

Ja, ja, Hrvatsko! To že ni več Hrvatsko, temveč pravcata Turčija in njen absolutni vladar se zove "baron Rauch" kojega so vrli Dalmatci z gujilimi jajci napodili. Tužni nam bratje Hrvati. Njih zgodovina je se zlatimi črkami v svetovni knjigi zapisana!

Kje bi bila Avstrija ako nebi bili vrli branitelji ob Kulpi Hrvati v zajednosti s Slovenci, na braniku zvesto stali, ter neštnevilne navale sovraga vsega krščanstva-Turčina strahom in hrabro odbijali? Ali bi se mogla Avstrija danes ponasati, kot avstrijska vevlast z dvojnimi orlom? Ne vemo in dvomimo! Madžaroni, kot azijski narodi, kojim se mongolska kri po žilah liki Turčiom pretaka, so in še vedno v Turčijo škilijo. Oni ne morejo in tudi nočejo svojo simpatijo do Turčije prikrivati in tako se na njim ptujih tleh šopirijo, češ, mi smo, vse drugo ni nič. In to javno kažejo pri vsaki priliki. Avstrijska krona je vsak vpliv nad Ogrsko zgubila ter vse kaže, da jim je le v — zasmeh. Vsaka pogodba, katera se med Avstro-Ogrsko sklene gotovo je Avstrija tepena, a Madžari glavo pokonci nosijo, kot človeku, starcu našo simpativoj upliv na Ogrskam zgubila in Hrvate svoji usodi prepustila; krona trpi da je vsa Hrvatska trinogu, kakoršen je ban Rauch, na milost in nemilost izročena; ona pripusti, da so lopovi kakoršen je veleizdajca Risto Nastić, in katoliški popje kot kronske priče; ona pripusti in mirno gleda, kaj se z Hrvati godi, ko le ti svoje pravice zastopajo, in ko se za njim zajedno svobodo bojujejo! In ona, Astrija, mirno gleda, na kak način in s kakimi sredstvi si hoče pritepeni madžaron hrvatski narod podjarmiti! Avstrija, Avstrija! Ti se z nevarnim ognjem igraš; gorje tebi, ko se Slovani predramijo!

Avstrijski cesar Franc Jožef obhaja letos šestdeset letnico njegovega vladovanja in 18. avgusta je obhajal svoj 78. rojstni dan. Lepa starost in ako premislimo hude udarce, katere je v njegovi rodbini prebil, tako mu moramo kot človeku, starcu našo simpatijo, toda kot vladarju pa naše opravilčno ogorenje izražati, ko trpi, da se njegovemu ljudstvu — saj Hrvatje so ja tudi njegovi podaniki, ko je kralj hrvatski — ke gorostane krivicé godé.

Vsa Avstrija, vsaka hribovita vas svojemu vladarju, svojemu cesarju Francu Jožefu, svojo udanost in lojalnost izraža. To more cesarja gotovo veseliti, a more pa biti vesel, da njegov namestnik, trinog Rauch, s ljudstvom, katero je svojemu kralju udano, kate-rega očetje so potoke krvi prelili v obrambo očetnjave, v obrambo habsburške dinastije, na tak nezastlišan način postopa, zajedne in v obče človeške pravice z nogami tepta ter poštenjake v ječe meče? Mi bi rekli: Ne! Vesel mora biti in mirno zaspi, kdor dolžnosti svoje stori!

Bratom Hrvatom pa kličemo naprej, do zmage!

Listnica uredništva.

F. J. West Allis, Wis. — Izvleček iz Vašega dopisa priobčujemo danes. V popolnem obsegu je nerazumljivo, za širšo javnost pa brez pomena, in za nas nevarno. Pozdravljeni.

— Jernej v Calumet, Mich. — List "Glas Svobode" za v staro domovina stane za celo leto \$2.00

— Ivan Arko, Chisholm, Minn.

— Vašega dopisa ne moremo priobčiti, ga ne razumemo. Zdravi.

— Ph. Z... k. in odbor, Aspen, Colo. — Vaš dopis smo istakotako zročili košu, kot marsikatega družega. Da je propaganda v onem listu za G. O. P. stranko pretirana in lažnjiva, ni dvoma. Toda ako hočete odgovarjati piscu onih reklamnih člankov, nastopite resno, ter z dokazili spodbijajte njegove trditve, kar bodedo radi priobčili. Dokler pa hočete mešati hrano za prašiče in hrano za ljudi z eno in tisto kuhalnico toliko časa bodo Vaši dopisi romali v — koš. Parkrat smo si že prste opekli, a v tretje hočemo vediti za — kaj. Pa brez zamere.

— J. M. Poplar Bluff, Mo. — Vas smo med naročnike uvrstili, kakor ste želeli. List stane za celo leto \$1.50. Kar pa se tiče Vašega dopisa, takov kakoršen je nemoremo priobčiti in nočemo za noben denar. Bi bila zopet tožba gotova.

— L. S. Cleveland, O. — V listnici uredništva z dne 21. m. m. smo Vam povedali, da nam je Vaš dopis uganka, tudi list, katerega smo prejeli 4. t. m. nam je uganka. Vi pravite, da se s polnim imenom ne rabite podpisati mi se pa na Vaše surovine merabimo — ozirati; toraj marš v — koš. Na Vaša groznjo, ko pravite, da bodede še pisali Vam odgovarjamo, da časnikarski koš za papir, pa farška bisaga za ljudski denar nista nikdar polna.

Odgovori na vprašanja.

K. B. — Ljudsko štetje leta 1900 kaže da je bilo takrat v Zjed. državah 66,990,802 belih, 8,840,789 zamorcev, 119,050 kitajcev, 85,986 Japoncev in 266,760 Indijancev. Skupaj 76,303,387 Ljudstvo cele naše zemlje pa šteje 1,487,900,000.

E. N. — Velika noč drugo leto pade na 11. aprila.

Frank T. — Notarje za državo Illinois imenuje guverner s dovoljenjem deželne zbornice. Prošnju za notarstvo mora podpisati 50 volilcev v mestu v katerem se za notarstvo prosi.

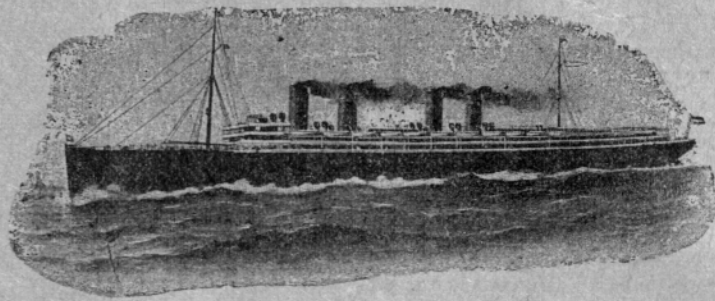
L. R. — Šola za črkostavstvo na linotype v Chicagi je Inland Printer School, 120 Sherman Str. Da, učenci morajo biti vpisani v uniji. Učenje stane \$60 za šest mesečni kurz. Pišete lahko v nemškem jeziku za nadaljne informacije. Glede spričevala, mora se narediti preskušnja predno se spričevalo dobi.

A. K. — Lahko dobite 160 akarjev takozvane "Homestead" državne zemlje, in se morate na nji naseliti v teku 6 mesecev. Po preteku petik let postane vaša last izvzemši ako jo hočete deloma plačati, kar lahko storite po preteku 14 mesecev, cena je navadno \$1.25 za akar a vseh 14 mesecev jo morate obdelovati in izključno na njej živeti.

C. A. — Volilno pravico imajo ženske v državah Idaho, Utah, Colorado in Wyoming. V Kansasu imajo volilno pravico samo za mestno upravo. Popolno volilno pravico pa imajo ženske v Avstraliji, Novi Zelandiji, na otoku Man in na Finskem.

M. P. — Ako se hočete registrirati v namen, da dobite homestead zemljo v Rosebud Reservation, o kateri smo pred zadnjicé pisali iti morate v Chamberlain ali v Presho S. D. Dato med 5 in 17 oktobrom t. l. Za nadaljna pojasnila pišite na Secretary of the Interior Washington, D. C. — Želje, da Vam bi mi pisali nemoremo ustreči, ker nimamo časa in ne volje za to. To Vam stori kak notar v Vašem okraju.

Nizke cene!!

Vse parobrodne družbe
so znižale cene za
prekmorsko vožnjo

Kdor rojakov želi potovati v
staro domovino, naj se v
tej zadevi obrne na:

Frank Sakser Co.,

109 Greenwich St., New York
6104 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio

Pozor Rojaki!

Gotovo pomoč v boleznih zadobite, ako se obrnete na Dr. R. Mielke-ja, vrhovnega zdravnika najstarejšega in najzanesljivejšega zdravniškega zavoda za Slovence v Ameriki:

THE COLLINS N. Y. MED. INSTITUTA

On ima nad 40 letno prakso v zdravljenju vseh boleznih ter EDINI ZAMORE JAMIČTI za popolno ozdravljenje vsake notranje ali zunanje bolezni, pa naj bode ista akutna ali zastarela (kronična), kakor:

bolezni na pljučah, prsni, želodcu, črevah, jetrah, boleznih mehuru, vse bolezni v trebušni votlini, — potem v nosu, glavi in grlu, nervoznost, živčne bolezni, boleznih srca, katar, prehlad, težko dihanje, bronhialni, prsni in pljučni kašelj, bljuvanje krvi, nepravilno prebavo, neuralgijo, reumatizem, giht, trganje in bolečine po udih, zlato žilo, grižo, oteklino, vodenico, padavico ali božjast, nemočnost v spolnem občevanju, polucijo, posledice onanije, šumenje v ošesih in tok iz ušes gluhost, izpadanje las, mazulje, srbečino, lišaje, hraste in rane, vse bolezni na notranjih ženskih ustrojih, glavobol, neredno mesečno čiščenje, belitok, padanje maternice, neplodovitost i. t. d.

On edini na posebni moderni način hitro in zanesljivo ozdravi jetiko in sifilis, kakor tudi vsako tajno spolno bolezn moža in žene.

Zdravljenje spolnih boleznij ostane tajno.—

ZATORAJ ROJAKI! Ako ste bolni ali slabi ter Vam je treba zdravniške pomoči, ne odlašajte z zdravljenjem in ne obračajte se na zdravnike in zdravniške zavode, katerih delovanja ne poznate, ker tako brez koristi trošite težko prisluženi denar, temveč natančno opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku in pri tem naznanite koliko časa traja, kako je nastopila in vse podrobnosti ter pismo naslovite na spodaj označeni naslov, potem smete mirne duše biti prepričani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja. — Ako pa Vam bolezen ni znana, pišite po obširno knjigo ZDRAVJE, katero dobite ZASTONJ, ako pismu priložite nekoliko poštnih znamk za poštnino.

Vsa pisma naslavljajte točno na sledeči naslov:

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th ST., NEW YORK N. Y.

Slovensko Narodno

Podporno Društvo

"SLOGA"

v Milwaukee, Wis.

PREDSEDNIK: IVAN ERMENC, 235 Hanover St.

PODPREDSEDNIK: MARTIN JELENC, 570 Reed St.

I. TAJNIK: FRANK MATIC, 163 Reed St.

II. TAJNIK: FRANK BAČUN, 440 S. Pirce St.

BLAGAJNIK: IVAN SEM, 79 S. Water St.

NADZORNI: JOS. KOMAR, FERD. BIZJAK, FLOR. RAKUN,

ODBOR: FR. AMBROŽ, FR. FUŽIR, FR. BANKO in JOS. REMSKO

Vsa pisma, tikajoča se društva, je nasloviti na Frank Bačun, 440 S. Pirce St.

Društvene seje se vrše na 163 Reed St.

Društvo "Sloga" ust. 1. jan. 1905, incorporirano 29. jul. 1907 in samostojno postalo 1. jun. 1908.

Društvo je incorporirano v državi Wisconsin in ima polno moč sprejemati posamezne člane ali društva po državi Wisconsin.

DOPISI IN POROČILA

Seattle, Wash. konec avgusta.

Čenjeni "Glas Svobode": Ko bi bil človek pred letom dni zapustil Seattle, in se sedaj zopet nazaj povrnil, bi skoraj ne verjel je li v Seattle ali kje v Alaski, kjer zlato kopljejo; na vsakem streetu (cesti) je "Steam Shovel" kjer koplje neprenehoma noč in dan. "Millions of Dollars have been spent by the City of Seattle for Street grading." Toraj kakor sem poprej omenil, se je pred letom dni od kolodvora do 10. Av. razprostiral prijazen hrib, zgostil mi hišami obsejan, 200 čevljev nad morsko gladino; a sedaj se pa ne vidi drugzega, kot rujava zemlja in veliki plazovi, ves hrib se bo moral, rad ali ne rad, "mufati" v zeleno morje, — in vse to dela vodna sila. Obvznožju, tik morja imajo močne sesalnice od katerih so cevi napeljane (shlahi) v obsegu 10 col. le ti so iz lesa ali pa iz močnega pleha narejeni, na koncu teh pa so v nalašč za to narejene brizgalne v obliki 5 palčnih topov in so 10 čevljev dolge; ter so razstavljene primeroma 30—50 čevljev ena od druge. Delajo s tako silo, da se zemlja v kratkem izpremeni v gosto, blatu podobno vodo, katera se vali po gotovih strugah v morje.

Lastniki, kateri so imeli v izobilju denarja, so pustili poslopja prepeljati in sicer 15 do 30 blokov daleč. To stane ogromnega denarja in vse to gre na račun lastnika. Mesto ne plača k temu nič. Veliko jih je, ko nimajo potrebnega denarja za tako seljevanje, torej bi radi poslopje prodali, toda v takem položaju noče nikdo kupiti, tudi še pod tako nizko ceno ne, ker je vsako prepeljevanje nemogoče; na dveh straneh je hrib, nazaj doli pa plazovi, toraj morajo svoje hiše prepustiti nemili usodi. Nekoliko jin vrže mesto za hiše, a niti polovico kot je vredno, tolažeč jih s tem, da bo potem zemlja, na ravnem petkrat toliko vredna, kot je sedaj v bregu.

Slučaj mi je nanesel, da sem prišel z nekim lastnikom v pogovor, ko se je ravno selil iz "haus-a", in ga vprašam za koliko da je "haus" prodal, nakar mi je povedal, da za \$300, on pa je poprej za njega \$4000 dal. Nekaj časa so hiše podirali, potem požigali, nekaj so jih pa vodi izročili, da jih je izpodkopal, in s tem nekoliko zabave radovednemu občinstvu naredili, ker gledalec je zmerom dovolj, kadar se ta ali oni haus strmoglavi v globočino. Priložnost mi je bila, da sem bil v treh takih slučajih navzoč, ko je haus 90 čevljev globoko letel; toliko globoko je namreč že sedaj izkopano.

Ljudje se na en blok daleč na okrog izselijo, ker se včasih polovica bloka in enkrat vdere. Iz jednega hausa so se morali zvečer izseliti, ravno ko so imeli k počitku iti, se je pričel nagibati; niti vsega potrebnega niso utegnili rešiti. Zanimivo: tam ti stoji prijazen haus zagrmil in v par trenutkih ga ni več.

Kakor imajo zračunjeno, bo potem, ko bo zasuto veliko akrov suhe in ravne zemlje, a trajalo bo

še nekaj let do tja.

Še to: Socijalisti tukaj v Seattle so si izvojevali svobodo govora na uličnih prostorih. Lansko leto se je bil še hud boj; kjer se je nabrala gruča, se je že privabila mesena postava—zver v človeški koži med mirne delavce, liki razjarjenega tigra med ovce in jih razgurala na vse strani; govorilne so pa zapirali, a ti so neustrašeno korakali po začetni poti. Komaj so enega odgnali je že drugi nastopil, tako da so končno prišli do sijajne zmage.

Soc. pozdrav vsem zavednim rojakom, tebi dragi mi "Glas Svobode" pa priložim \$1.00 v podporo.

A. Weršnik.

Black Diamond, Wash. Avg. 1908

Dragi mi "Glas Svobode": Tukaj gre z delom še precej dobro, tudi zasluži se ne preslabo, toda vendar ne dam sveta, da bi naši rojaki sem dela hodili iskati in sicer zato, ko se delavski vodji in pa kompanija ne morejo sporazumeti. Le ta lačna druhal nima nikdar dosti, ter nam ubogim trpinom hoče 10 procentov plače odzvzeti. To je povod, da bom 6. oktobra zastavkali in prosim vse rojake širne Amerike, da ne hodi-jo semkaj dela iskat, dokler se tukajšnje razmere ne zboljšajo; bodem naznanil v našem delavskem listu "Glas Svobode", kakor hitro se stanje na bolje obrne.

Sedaj pa še nekaj. Sreč mi ne pripusti, da se nebi S. N. P. J. in njenega tajnika, dotaknil. G. Krže kje ste dobili pravico, ko sem sam izstopil od društva "Planinar" št. 57, a v lažnjivim "Vašem" glasilu sem vidil, da sem "izključen"? To je res lep napredek S. N. P. Jednote! Ako človek pogleda "Vaše" glasilo potem vidi kako Jednota napreduje. Kje je društvo "Sloga" št. 16, ko je štela 178 članov, a sedaj jih je 13? In društvo "Zarja" št. 15, ste ga izgubili? To je društvo katerega član sem bil jaz in kojega sem pomagal ustanoviti, kakor tudi onega "Planinar" št. 57, v Black Diamond. Od kar je bila izvanredna konvencija, na kateri se je G. Krže izrazil, da ni maša metla, od takrat sem mu bil trn v peti; za to sem pa tudi zapustil društvo "Planinar" št. 57, ko se tudi jaz ne pustim od nikogar terorizirati naj manj pa od kakega "komarjevega" urednika! Šel sem nazaj k "Zarji" katero je po Vaši za- slugi postalo samostojno društvo v Ravensdale, Wash. in pri katerem smo si v pravični bratski slogi, ter ne poznamo mračnjake za kake "bose."

Vzel sem si danes čas, da sem glasilo nekoliko pregledal in vidil sem kako "lepo cvete" S. N. P. J. Skoraj vsako društvo gre rako-vo pot. Res je, da jih je šlo precejšnje število v staro domovino, toda prepričan sem, da ni toliko izstopil članov Ameriko zapustilo, temveč je vzrok v sedanjem gospodarstvu izkati. Kje so tisti čeki ko so bli v stari blagajni? V glasilu je samo o gotovini govor! Jaz sem vedno za blagor S. N. P. Jednote delal, a sedaj se dela, a sedaj se dela v njeno pogubo, zaslužne može se ven me-

če in to je vse Vaše napredovan-je. Kar je "Glas Svobode" pri- boril in na trdna tla postavil, to ste Vi omajili, toda na Vaše uspe- he ne smete biti ponosni, ko dan plačila ne izostane. Vam g. Krže voščim še veliko posla z izključen- jem družtvenikov, pa mislim, da se bodo kmali prebudili iz span- ja, potem se bo obračunalo — ako bo kaj za računati.

Tebi "Glas Svobode", vrli naš boritelj pa odkritosrečno želim obilo vspeha in naročnikov, da bi nas vsaj po krizi po dvakrat na teden obiskaval.

Blaž Felician.

Cleveland, O. 31. avgusta 1908.

Čenjeni "Glas Svobode": Go- tovo si mislite tam pri Vas, da smo se Clevelandčani že poboljšali, ko ne prinašate od nas več nobe- nih poročil. (Tega ne mislimo, ko se čudeži ne dogajajo; temveč precejšnje število dopisov je roma- lno v — koš. Op. ured.) Pred nekaj meseci smo imeli veliko "špasa" z našimi novo rojenimi socijalisti, toda zlomka, kar je bila nova maša pri fari sv. Vida, so bili menda vsi pri Sojarjevi pridigi, in jim je od samega strahu sree v hlače padlo, ter so se z pepelom potrosili in začeli poko- ro delati.

Socijalzem jim ne gre v glavo; oni trde, da je pregrešen, toda preklicani nazadnjaki, so "briht- ne" glaviče, tu pa tam še zmerom kakega kozla prekobačajo, pa kaj se hoče, ko so tako nerodni. Nekaj rojakov v Clevelandu, je imelo dolge prste; kakor se sliši našle se je na varnem prostoru o- gromno obleke in drugzega blaga. Zopet napredek in jako len zgleđ napram drugim narodom; to spričuje, da nazadujemo na celi črti, kar je sramota za Slovence v Cle- velandu, posebno, ko se večimoma na strogo katoliško klerikalni podlagi odgojajo. Komaj mine eden sramotni škandal, že pride drugi na vrsto, toda z razliko, da je eden sramotnejši od drugzega. Oni voditelji oslovskih senc in drugih enakih strank, kakor tudi oni, ko je bil socijalist takrat v stari domovini, ko je pri- šel Napoljon z vojsko na Kranjsko, ter menda tudi to prišteva k narodnem napredku.

Pozdravim vse zavedne čitatelje "Glas Svobode", mračnjakom pa tolar.

Clevelandčan.

West Allis, Wis. 23. avg. 1908.

Dragi mi "Glas Svobode": Prosim te priobči nastopni račun o naši cerkvi, da bodo naši rojaki po Ameriki zvedli, da znamo gospodariti s ptujem denarjem, posebno, ko nas nič ne stane, in da toraj nismo kar za tja vroč. Te- daj račun se glasi: Cerkev na West Allis, Wis. je stala \$15,200; sedaj imamo pa \$2000 več dolga, kot kar je stala, tedaj: \$17,200 x 2000 = \$19,200! No sedaj pa naj kdo reče, da ne znamo računati. Gosp. župnik Ivan Smolej; bla- gajnik Juri Retonija in tajnik Janez Mlakar, so bili odborniki, a prva dva sta si mislila, da bode- ta bolje gospodarila, ako sta sama, za to sta tajnika odslovlila. Farmani so odločno zahtevali račun, prišlo jih je veliko skupaj, da vidijo čudež o računu, da smo zmerom dolarje dajali, je kljub temu dolg naraščal namesto se manjšal; toda kaj je bilo z raču- ni? Nič! Herodež je Kajfeža dol- žil, Kajfež, Pilatnja; vsak je poš- ten, ali vsaj hoče biti, in sedaj vemo toliko, kot prej koliko se je bilo denarja nabralo, in koliko se je bilo nabranega denarja, toda vrag ga veda v katerem žepu tiči, ko so vsi pošteni Sklicane so bile tri seje, k vsaki je prišel tajnik Ivan Mlakar in hotel račun dati, toda župnik in blagajnika ni bilo, sta raje izza vogala poslušala, kaj se ljudje pogovarjajo.

Prihodnič Vam kaj več poro- čam in tudi kako smo Smolejev- ga škofa pričakovali. Zdravi.

Resnicoljub.

ANTON LINHARD & SON

— Pogrebniška —

Kočije za dobiti za vse priložnosti 471 W. 19th Street Chicago, Ill

Čitajte rojaki!

Znano je, da se z ameriskim kmetijstvom dožene imovitost, neodvisnost in sreča. Drugi narodi kupujejo zemljo, vstanovljajo naselbine, vasi trge, mesta, pomagajo si medsebojno, postanejo i- moviti, neodvisni, čislani, ter ohranijo in širijo svojo narodnost. Čas je tudi za nas Slovence, da se osrčimo in oprimemo kmetijstva v Ameriki. Kupimo dobro zemljo in vstanovimo slovenske naselbine, lepo novo domovino, in zaistnimo prijetno bodočnost sebi dragi ro- dmini svoji, in našim potomcem. Prodajemo kmetije in zemlje, in imamo izvrstni svet za naselbine, z zdravim podnebjem, dobro vodo in blizo velikih mest kjer se vse lahko dobro prada, kjer je indu- strija živahna in delavec ma denar, ker je njegova plača polovico višja, kot na jugovshodu. Pišite na:

BRUNSHMID, ALBINA & ROVNJAK,
708 So. 10. St., MINNEAPOLIS, MINN.

POZOR!

OZGANILO!!

VABILO!!!

Vsem cenjenim rojakom naznanjam, da sem prevzel

na 3913 St. Clair Ave., v CLEVELANDU, O.,

dobro znani SALOON

od starosta slovenskega "Sokola" gosp. Louis Rehar- ja. Podpisani se cenjenim rojakom najtopleje pripo- ročam ter se nadjam, da bode vsak zadovoljen, kdor me poseti. S spoštovanjem

Gabrijel Trampuš, gostilničar

Čemu pušiš od nevednih zobo- zdravnikov izdirati sveče, mo- goče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali sre- brom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Rodovitna zemljišča v državi Michigan Ogemaw County pr \$7.50 v Missouri \$8.50 naprej in v Texas \$15 naprej akter.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnine, pošiljanje denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,

534z W. 18th St., Chicago, Ill.

Ripley dežela.

Najlepše kmetije ali gozd v največji naselbini Slovencev v Ameriki

Plačilne pogoje si sam napravi. Naše sadje je bilo z prvim darilom na razsta- vah obdarjeno. Plačaš express, pošljem ti uzorec kaj tukaj raste.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Prvi in edini samostojen slovenski posredovalec zemlje v Ameriki

Zastonj!

Na željo rojakov pošlemo zastonj do- bri in resnični popis zemljišča v okolici Phillips, v okrajih Price, Taylor in Ashland v severnem delu države Wis- consin. Varujte se prevarantov in agen- tov zemljišč, kateri pod napačnimi pre- vezami hočejo ogoljufati. Najprej pre- čitate našo popisno knjižico, nizke cene in ugodnih obrokih predno, kje drugje kupite. Naš cilj je objuditi to rodovitno pokrajino. Onim, ki kupijo od nas zemljišča, plačamo vožnjo. Za vsa po- jasnila v tej zadevi obrnite se le na na- šega zastopnika zemljiškega oddelka družbe Wisconsin Central Railway.

F. A. ČMEJLA, 572 Blue Island Ave. Dept. D. Chicago, Ill.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja

TEL. CANAL 7641

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

IZ STARE DOMOVINE

"Slovenski Gospodar" ima, kakor poročajo domovinski listi, proti sebi 13 tožb zaradi razžaljenja časti. Vsekakor lepo znamenje za list katoliške duhovščine!

Iz Zadra so se izselili jezuitje. Bili so tam 45 let. Ker pa je samostan najbrže premalo "nesel" so odšli sveti možje v druge samostane.

V spanju padel v morje in utonil. Delavec Andrej Feretič v Trstu je opoldne legel na obrežje in zaspal. Pri tem se je prevadil in padel v morje. Dasi so mu prihiti takoj na pomoč, vendar so ga potegnili mrtvega na suho.

Velik meteor se je pokazal na obnebu 24. avgusta zvečer okrog 14.9. v bližini Loke na Zidanem mostu. V višini par sto metrov nad zemljo se je razkrojil na dva dela, katera sta se najbrže kje v ondoini okolici zarila v zemljo, kajti skoraj je izključeno, da bi bil meteor ves med potjo zgorel. Prizor je trajal par trenutkov.

Med goriškim vojaštvom razsaja griža. V vojaški bolnišnici je toliko vojakov, da jih bodo morali nekaj prepeljati v Trst.

Obesil se je, ker jo je bilo sram. V Vrabčičih pri Mostarju se je obesila 16letna Dolfa Sesar, ker je kradla v vinogradu grozdje, pa jo je čuvaj zasačil in naznanil. Dekle se je balo kazni ter sram jo je bilo pred domačimi, da so jo zalotili pri tatvini.

Nadškof Posilović — kardinal. Med desetimi na novo imenovanimi kardinali, katerih imenovanje se objavi decembra, bo baje tudi zagrebški nadškof dr. Posilović. Menda za zasluge, ker je madžarski pristaš.

Trpinčenje vojakov. Vkljub vsem ukazom vojnega ministrstva se z vojniki postopa večsih prav po živinsko. Rezervnike 17. pešpolka, ki so sedaj na orožnih vajah v Bistrici na Koroškem, se pretekli teden cele dneve podili po najvišjih hribih, jedi pa jim niso dali 30 ur obmene, samo v Beljaku na kolodvoru so jim dali nekoliko rjave vode.

Junak noža. 24. avg. sta se neki neznanci mož in žena v Ljubljani pripravila. Ko ga je delavec Anton Prešeren opozoril na dostojnost, skoči neznanec vanj in ga začne pretepavati. Mimo došli delavec Jožef Petrič je priskočil Prešernu na pomoč. Neznanec je nato potegnil iz žepa mož in z njim Petriču prerezal na levi roki žile. Ker je bila nevarnost, da mu ne odteče kri, je šel takoj v deželno bolnišnico.

Za moža. 24. avg. sta se na Ambroževem trgu v Ljubljani sprli dve ženski in se korenito obdajali z lepimi priimki, naposled pa sta si skočili v lase in druga drugo lahko telesno poškodovali. Občinstvo, katerega se je bilo pri dvoboju precej nabralo, je imelo izborno zabavo. Ogenj je spravilo v streho opravičeno ljubosumje.

Noč ima svojo moč. 25. avg. je šel po Karlovski cesti v Ljubljani kjučavničarski mojster gosp. Jakob Valant v družbi nekega pomočnika in njegove žene. Prisotni železolarivar Alojzij Krump, rodem iz Štorov pri Celju se je hotel s stolarjevo ženo v šali nekoliko potargati, kar možu, razumno, ni bilo posebno po volji in je vsled tega stavil železolarivarja na odgovor. Ko se je začel tudi Valant vmešavati v prepir, je Krump potegnil nož in ga zabodel v Valanta. Ranil ga je tako opasno, da so ga unorali z rešnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico, Krumpa je pa policija aretirala.

Usmrčen pod vinskim sodom. V petek 21. avg. popoldne sta kočaja nton Peruško, star 49 let star, in težak Štefan Coverlizza nakladala na molu Elisabetta v Puli 6 sodov, polnih vina, na voz. Dva moža sta stala na vozu, dočim sta gori omenjena porivala sode po legah gor na voz. Nesreča je hotela, da sta dala sodu od 6 hl. vina prevelik sunek, tako da ga ni sta mogla udržati, ko se je zvalil z vso močjo navzdol. Peruška je sod podrl na tla in ga zmastil.

Njegov obraz in prsa so bila strta, vsa rebra so mu bila zlomljena. Kmalu potem je revež izdihnil. Zapustil je vdovo in 4 otročiče.

Pijana bolniška strežaja. V bolnico usmiljenih bratov v Zagrebu sta prišla tam nastavljena bolniška strežaja Josip. Šafer in Josip Topol. Ker je prišlo med njima in vodstvom bolnice do prepira, začela sta kričati vsa divja in razbijati, da so poklicali na pomoč policijo. Prvega stražnika sta vsegla oklala, ravno tako drugega in tretjega in šele ko je prišlo šest drugih stražnikov, se jim je posrečilo, ukrotiti divjaka in ju povezati.

Roparski umor pri Vrhniku. Kakor znamo, je bil lani 9. novembra pri Verdu pri Vrhniku roparsko napaden in umorjen delovodja Matej Cedolini, ki je šel izplačevati delavce. Seboj je imel 2800 K, ki so mu bile oropane. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem je bil eden izmed roparjev Štefan Samardžič iz Dalmacije obsojen na smrt, proti drugemu napadalcu Antonu Sprajcu iz Jezeran na Hrvaškem se je pa pred zagrebškim deželnim sodiščem začela predvčerajšnjim razprava. K tej so privedli za pričó Samardžiča iz Ljubljane. Sprajca je skušal dokazati svojo odsotnost ob času umora, a se mu ni posrečilo. Samardžič, ki je v Ljubljani pri obravnavi dejal, da je Sprajca soudeležen pri umoru Cedolinija, je zdaj izjavil, da Sprajca ne pozna. Vsled tega so zaslišali ječarja Stiploška, ki je povedal, da je Samardžič, ko so ga privedli v zagrebške zapore, dejal, da bi spoznal Sprajca po neki ozdravljeni rani in po njegovih krivih prstih. Kljub temu je Samardžič trdil, da ne pozna Sprajca. Ker nekaj važnih prič ni prišlo k razpravi, se je ta preložila na nedoločen čas.

Bera duhovnikov. Znani župnik Ogrizek v Dramljah ne pozna usmiljenja s kmetom. Kljub slabi letini je oznanil, da bode kaplan Jamšek šel pobirati žito in druge pridelke. Občinski odbor v Dramljah je zato soglasno sklenil, da se kaplanu to beračenje prepove, ker je bernja odkupljena. Županstvo je ta sklep naznanilo okrajnemu glavarstvu v Celju s priporočbo, da se bodo poklicali žandarji, če bi kaplan z dobra ne ubogal. Glavarstvo je prepis zapisnika takoj poslalo župniku in kaplanu. Nato je kaplan opustil beračijo.

Zločin in nesreče. Kmet Ilkov iz Lopatine na ruskem Poljskem je prinesel ženi 100 rubljev, ker je prodal vola. Žena je ravno kopala mlajšega otroka in je zato položila denar pod blazino. To je videl štiriletni sinček, vzel denar in ga raztrgal. Ilkov se je tako razjezil, da je vzel sekiro in odsekaj sinu glavo. Mati se je prestrašila tako, da jo je zadela srčna kap. Mlajši otrok pa je utonil v vodi.

Škofijska sinoda. Ljubljanski škof Jeglič je nagnal v Ljubljano vso duhovščino svoje škofije. V Šenklažu imajo glavne seje. O čem so obravnavali, se še ne ve. Nas zanima samo to, da so duhovniki zelo ozlovoljeni nad tem škofijem klicanjem v Ljubljano in je imenujejo neumnost. Vsak duhovnik mora priti na sinodo. Od pondeljka do petka so jih "páčali", potem so jih pa odpustili. Duhovniki so se pritoževali, da izgubljajo čas, tratijo denar in kar je najhujše, poslušati morajo zmešano prorokovanje škofovo. Že tako je vsak duhovnik vesel, da ne sliši škofovega klobasanja, zdaj pa da ga imajo kar cel teden na vratu. Slišati je bilo postarnega duhovnika, ki je dejal, da če "Slovenski Narod" nikdar ni zapisal resnice, zapisal jo je gotovo takrat, ko je trdil, da je treba škofa Jegliča poslati v norišnico.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode kniga "Opatov Praporščak" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštnine prosta.

ŠOLSKI ČAS JE ZOPET TU.

Preskrbite Vaše otroke s šolskimi potrebščinami dokler so cene tako nizke.

V zalogi imamo vse vrste OBLEKE za DEČKE in DEKLICE VSEH STAROSTI, ravno tako imamo v zalogi tudi vse ŠOLSKE POTREBŠČINE. Brez dvomno si boste prihranili denar ako obiščete našo prodajalno ta teden.

PRIPELJIT VAŠE DEČKE IN DEKLICE V NAŠO PRODAJALNO V DRUGO NADSTROPJE, KJER SO VSE ŠOLSKE POTREBŠČINE.

Šolske obleke za dečke, dobro delane iz trpežnega blaga, "double breasted" suknja in hlače do kolen, velikost 9 do 15. Posebna vrednost, stane ... \$1.69

Serge obleke iz 2. komadov za dečke, trpežno blago in fino narrejeno "double breasted" in hlače do kolen, velikost 9 do 16letne. Obleka po ... \$3.75

Zaloga oblek za dečke iz dveh komadov, hlače do kolen, raznega kroja in blaga. Nekatere vredne po \$4.00 sedaj obleka stane ... \$1.95

Obleke norfolk kroja za dečke, rujavlega blaga, Knickerbocker hlače, velikost 9 do 16 letne. Obleka za ... \$3.98

Zaloga lepo delanih oblek za otroke od 3 do 8 letne, dobro delane in trpežno blago, sedaj samo ... \$1.98

Šolske obleke za deklice, lepo delane iz pralnega, gingham in perkalnega blaga. Na izbiro raznega kroja in barve, velikost 6 do 14 let, sedaj samo ... 49c

Temno modre ševijot hlače do kolen za dečke od 8 do 15 letne. Par po ... 25c

Zaloga otročjih dresses, delane iz gingham in perkala; v tej zalogi so tudi bele lawn obleke raznega kroja, velikost 8 do 14 letne, samo v tej razprodaji, na izbiro po ... \$1.98

Fino delane šolske čepice za deklice, s gumilastiko, črne in pisane delane iz modnega blaga, na izbiro po ... 19c

Zaloga čepic (Tam O'Shanter) za šolske deklice. Cena 50c sedajna razprodaja po ... 29c

Pridite in oglejte si našo zalogo volnenih oblek za deklice, navadne in novošegno barvanega blaga, velikost 8 do 14 letne. Cena od ... \$1.39 do \$3.98

Zaloga klobukov za gospodična in deklice iz klobučevine, okrašeni po najnovejši šegi. Izbira iz raznih barv po ...

98c in \$1.49

Z našimi prejmijskimi kuponi si prihranite 3½ centa pri dolarju.

W. Kolacek & Co.
559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Z naročilom 6. ur dobiš eno uro in verižico povrh. Pri naročilu piši želijo li žensko ali možko uro.

FIELD & CO., DEP. 38-163 RANDOLPH ST., CHICAGO ILL.

Slovinci!

Gotovo, da se poznamo. Prejsem delal 9 let v Bernardovi vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogastva. Odprite se danes vlogu s

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odrpito vsako soboto večer do 8 ure

NAJEMNIK & VANA,

IZDELVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Atlas in Pilzen pivo, likerji, smodke, prost prigrizek.

Zastopnik najboljših parobrodskih črt Pošiljatev denarja na vse dele sveta po najnižjem kurzu in točno.

Mohor Mladič

572 Blue Island Avenue blizu Loomis St.

Telephone Canal 3214.

CHICAGO,

ILLINOIS

John O. Hraby

TRGOVEC

s pohištvo, železino, pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijo

589-591 Centre Avenue
Chicago, Ill.

FOTOGRAFIJE,

katere hočete imeti prišle mesece so velike važnosti posebno za bodočo nevesto in ženina. — Za te poročne slike je

Wilre

Izkušen fotograf, vodja

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — CHICAGO — PHONE CANAL 287

"Ker sem bil obveščen o Severovih Zdravilih, za to sem jih poskusil ter se prepričal, da izvrstno delujejo." Kazimir Laszkiewicz, 1306—18th Pl., Chicago

ZASPANOST.

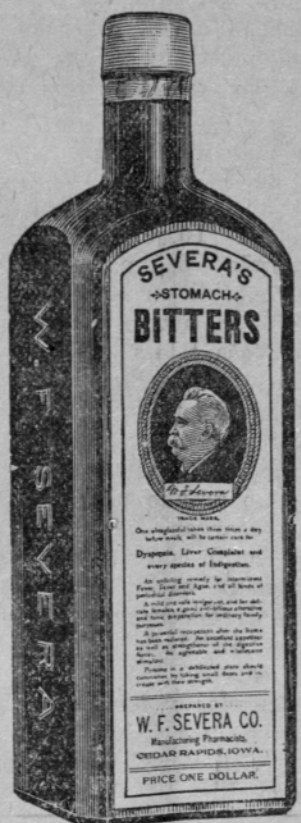
Ali trpite na zaspanosti in obednem na glavobolu, nerednem spanju, izgubi okusa, riganju ali bljuvanju? To so pravi znaki neprebavnosti.

Severov Želodčni grenčec,

bode kmalu uredil prebavne organe, ako se rabi po navodilu. Vsi znaki neredov bodejo kmalu izginili.

Cena 50 centov in \$1.00

"Bil sem tako bolan, da radi slabosti mi ni bilo mogoče stati na nogah. Izgubil sem okus. Po rabljenju treh steklenic Vašega Želodčnega grenčeca se mi je povrnil okus, ki je veliko pomagal, da se mi je povrnilo zdravje." Anton Bryksi, Stamford, Texas.

ONI, KI TRPIJO

na glavobolju, ki je najhujša bolezen, najdejo hitro pomoč pri rabljenju

Severovih Praškov zoper glavobol in nevralgijo

kakor hitro se bolezen počuti. Prav hitro se bolezen odstrani, ako se izleči pravi vzrok iste. Cena 25 centov

na bolečinah povzročenih po neredih obisti in jeter, morajo biti pozorni in v takem slučaju rabiti

Severovo Zdravilo za obisti in jetra.

To zdravilo je izdelano in pripravljeno iz najboljših zelišč ter je brez kake škodljive lastnosti.

Cena 75c in \$1.25.

Vaš lekarnar prodaja SEVEBOVA ZDRAVILA. Pazite vedno, da dobite pristna "SEVEROVA." Ne jemljite podelkov. Zdravniški svet pošljemo zastoj

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovjši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega je za polovico ...

niža. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNI-KOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJC SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke. Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORAK & CO.
UNIOVI KREJČI a ODEVNICI

Kloboučnici a obchodníci zboží výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE
ZVLÁŠTNÍ POZORNOST
598-600
BLUE ISLAND AVENUE

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagu in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravnokupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpolago. V zabavo vam služi popravljeno kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za ohliten obisk.

John Mladič

617 So. Center Ave., blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Potrebujete premog, drva ali se mogočete želite seliti tedaj se zglasite pri
MARTIN J LYMAN,
617 So. Center ave., Chicago, Ill.
Tel. št. Canal 915

RAZNO IN DRUGO.

Hujše kot zverine. Blizu Priexa ob nemško-francoski meji so trije Italijani napadli nemškega carinarja, ki se je šel skozi gozd s svojo mlado ženo sprehajati, mu zamašili usta ter ga privezali k drevesu. Potem so red njegovimi očmi po vrsti posilili njegovo ženo, ki je bila noseča, a ko je omedlela, so jo zabolili ter vrgli truplo pred noge privezanemu možu. Mož, ki je moral gledati strašno smrt svoje žene, je zblaznel. Našli so ga šele par ur po napadu. Napadalec so orožniki že izsledili ter zaprli.

Premoženje italijanskega kralja se je po smrti njegovega očeta Umberta skoraj podvojilo ter se cenil danes na 200 milijonov lir. Njegova civilna lista znaša letnih 18 milijonov, a na dvoru se živi tako štedljivo, da se more izhajati z 10 milijoni. En milijon lir je prepustil kralj od svoje civilne liste vsako leto svoji materi, za dobrodelne namene pa daruje na leto tudi najmanj 1 milijon. Njegove palače v Rimu in po drugih mestih se cenijo na 30 milijonov. Kraljeva posestva so sicer prosta davkov, toda od svojih privatnih posesti, avtomobilov itd., plača davek kakor vsak državljan.

Zdravništvo pred 1200 leti. Ruska akademija za medicino ima tibetansko ročno knjigo za medicino. Po navodilih v tej knjigi so zdravili v Tibetu že pred 1200 leti Števílo človeških kosti je navedeno v tej knjigi 360; nadalje so šteli 95 raznih živeev. "Srce je kralj vseh organov, a pljuča ga objemajo kakor mati otroke. Bolezni nastanejo vsled hudobnosti in nevednosti in vsled slabosti, prevladovati nad strastmi. Vse slabe misli vplivajo na srce in na jetra." Zdravstveno stanje so preiskovali tibetanski zdravniki na isti način kakor danes: gledali so jezik in tipali žilo. Za zdravila so rabili večinoma rastline. Zdravnik, ki ni imel snažnih instrumentov, je bil strogo kaznovan.

O razširjanju človeškega rodu je prinesel neki angleški časopis sledeče zanimive podatke: Števílo vseh na svetu živčeh ljudi znaša najmanj 1.450.000.000. V Aziji jih živi 800.000.000; zelo gosto s naseljeni, tako da jih pride povprečno 120 na angl. štirjaškopolje. V Evropi prebiva 320.000.000 ljudi, približno 100 na štirjaško miljo. Afrika ima približno 210.000.000, Amerika pa le 110.000.000 prebivalcev. Na velikih in malih otokih živi približno 10.000.000 ljudi. Števílo zamoreev je v razmerju z belimi kakor 5:3. 700.000.000 ljudi je rumenih in rujavih. Izmed vsega človeškega rodu jih je približno 500.000.000 popolnoma oblečenih, 250.000.000 jih živi popolnoma nagih, a 700.000.000 obleči le srednji del telesa. 500 milijonov jih živi v hišah, 700 milijonov v kočah in brlogih, a ostalih 250 milijonov sploh nima stalne strehe.

Papež prodaja svoje dragocevnosti. Odkar francoska država ne prispeva več k letnim dohodkom za cerkev, tudi v vaticanskih blagajnah ni več tolikih preostankov, kakor so jih imeli dosedaj. Vatikanski blagajničar mora celo šestokrat pobrati vsa rezerve, da ustreže vsem tistim, ki se zatekajo k mošnjčku osrednje vlade katoliške centralne vlade. Sedaj je papež Pij X. odredil naj se prodajo vsi dragulji vaticanske zakladnice, razen tistih dragih kamnov, s katerimi so v zvezi posebni zgodovinski dogodki. Izkupiček se porabi v prvi vrsti za zdrževanje bogoslužja na Francoskem. Splošno se računi, da se bo izkupilo za nakupičene drage kamne najmanj 3 milijone frankov. Med dragulji, ki ostanejo še nadalje v vaticanski blagajni iz zgodovinskih vzrokov, jo tudi orjaški dijamant, ki ga je svoječasnno turški sultan Abdul Hamid podaril papežu Leonu XIII.

Prebivalstvo in obseg Angleške Anglija ima zdaj 387.991.000 prebivalcev na površini 11.323.000

štirjaških milj, torej povprečno 35 do 36 prebivalcev na eni taki milj. Velika Britanija sama ima 44.104.000 prebivalcev na površini 121.391 štirjaških milj, torej 370 oseb na eni milj. Indija ima 294.317.000 prebivalcev na površini 1.767.000 štirjaških milj (166 — 167 oseb na eno miljo). Ostale kolonije imajo skupaj 49.570.000 prebivalcev na površini 9.445.000 štirjaških milj. Največje in najbolj obljudeno mesto je London, nato slede Glasgow, Kalkuta, Bombay, Liverpool, Manchester, Birmingham in Madras. Zadnji ima 546.000 prebivalcev.

Nogavice g. kardinala. V tridentski okolici na južnem Tirolskem je letos na letovišču kardinal Vanutelli iz Rima. Nedavno je potreboval nove nogavice. Navaden človek bi šel in jih knpil. Kardinal pa nosi nogavice najboljšje kakovosti. Ker pa v Tridentu takih ni bilo dobiti, so morali kupiti svile za 125 K in jih dati napraviti, kar je veljalo 25 K, skupaj 150 K. Ta svota je za delavca dva-trimesečen zaslužek za težko delo.

Turčija. — Turčija se premlajuje in preosnuje. Razsipno gospodarstvo preneha in državni denar bo bolj na varnem. Sultan je odpustil s svojega dvora 400 muzikantov. Iz armade in državnih služeb odpustijo obilo tujeev. Končno pa preti odprava tudi sultanovemu haremu, ki stane na leto 30 milijonov K.

Dogodki na Turškem. Bivši minister mornarice Rami je podaril četrti del svojega ogromnega premoženja narodu. — Odkar je postala Turčija ustavna država, se neprenehoma priseljujejo inozemci, v prvi vrsti Grki in Bolgari, potem pa tudi Rumuni, Italijani, Nemci, Francozi in Američani. Vlada je Grkom, Bolgarom in Rumunom obljubila, da bodo glede državljanskih pravic in davkov enakopravni s Turki, glede ostalih inozemcev pa se razmerje še uredi.

Zveza Rima z morjem. — Kralj Viktor Emanuel je potrdil načrt, da poglobi Tiberu tako, da bi lahko vozili največji parniki v Rim. Ob obeh bregovih Tibere bi pa zgradili tvornice in skladišča. Ob reki se napravi 40 m široka cesta z elektriško železnico in z avtomobilskim prometom.

850 samomorov. — Od 1. februarja do 1. junija je bilo v Petrogradu izvršenih 850 samomorov, in to večinoma od dijakov. **Vseh sodnijskih pomiloščenj** v Avstriji povodom šetdesetletnice cesarjevega vladanja je 15. do 16.000.

Tisoč kitajskih vojakov se je v Konganu pri Vuhonu uprlo, ker je bil zaradi igre zaprt neki njihov tovariš. Ubili so najprej poveljnika, potem več častnikov in končno so napadli vojaški tabor pri Injaginu, tako da so napadeni morali zbežati. Uporniki so se združili z ustaši iziškega gorovja

Podkupljivi sodniki. V Londonu na Angleškem je bilo po 21-dnevni obravnavi obsojenih 10 okrajnih sodnikov zaradi podkupljivosti na večletne ječe in visoke denarne kazni.

Zopet požar na Ogrskem. Zopet sta zgoreli vasi Koam in Felso-Paty.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.45	100 kron,
za \$ 40.90	200 kron,
za \$ 102.25	500 kron,
za \$ 204.00	1000 kron,
za \$1018.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošto hranični urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam pošiljate je najpriilicneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske ro Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
109 Greenwich St., New York

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

NAJNOVEJŠA VRSTA PROTEKCIJE.

Ruska dijankinja Popova je bila čeli dan v ministrstvu notranjih zadev, ter prosila po raznih pisarnah, da bi se jo zaprlo, da bi nji prisojeno politično kazneni prestala pred glavnim izpitom, sicer bi bila za eno leto pri študijah oškodovana.

"Krest (ječe v Petrogradu' so polne" se ji je odgovorilo, "ni prostora ko bo kak prostor prazen, Vas bomo poklicali. Ne vznemirjajte se, tudi na Vas pride vrsta."

"Dobro, toda kedaj pa bo kak prostor prazen? Dajte me zastopit: jaz bi rada, da do jeseni kazneni prestanem, ker takrat moram izpit delati.

"Mi Vam ne moremo pomagati, vse je polno, in ni prostora!" Zamišljena o njenem neuspehu je dijankinja sedela v svoji sobi in premišljevala, kaj bo z njenim izpitom v jeseni. Nakar jo nasmeš presine ter reče sama med seboj: "K stricu pojdem! On je umirovjen dostojanstvenik, a je zmerom v zvezi z ministrstvom; on mi mora pomagati."

Stric je takoj rekel, ko je čul, da je na tri mesece obsojena:

"Jaz ti naprej povem, da za te niti koraka ne storim. Jaz sem te zmerom svaril, da se ne pečaj z nerazsodno mladino. Tvoja mati in ti me niste poslušale, pa kaj hočem ti jaz? Za odpuščenje tvoje kazni ne storim stopinje."

"Ali, dragi stric, jaz te za to tudi ne prosim!"

"Kaj pa?"

"Da me poprej sprejmejo v zapor. Ti imaš zveze, tedaj bi mi zamogel to izposlovati."

"Da te zaprejo?"

"Kajpa — to je moja največa želja."

Ko je stricu vse od začetka povedala, so vsi navzoči v glasen smeh udarili. Takih slučajev baš še ni bilo, da bi se komu v zapor mudilo. "Ha, ha, ha," — se je starec smejal — "dolgo se že nisem toliko smejal. Hvala ti za zabavo. Tako ti je potreba priporočnika, da te sprejmo v zapor?"

"Kaj pak!" odgovorila je dijankinja. "Jaz moram, da odsedim kazneni pred izpitom, a to se more le zgoditi z Vašim posredovanjem."

"Tokoj hočem pismo napisati, da se ti prostor v ječi naredi. No to ti je nekaj! Popred sem komu sprosila in posredoval za kake službe, a sedaj za mesta v — zaporu. No svet se je v resnici spreobrnil. Čudne protekcije!!"

Židovske kolonije.

"N. Y. Volks Zeitung" piše, da so židovski kapitalisti iz Pittsburga, Pa., 4300 akrov sveta v Virginiji kupili, ter nameravajo tam židovske naselbine ustanoviti in da se bojo člani poglavito z polje delstvom pečali. Namen naseljevanja v Virginiji je ta, da bi brezposelne žide iz Pittsburga odpravili.

"Baltimorski Sun" je mnenja, da vtegnejo židovske naselbine, ne samo dobro uspevati, temveč, da se bo naloženi kapital obrestoval, ako bo vodstvo v pravih rokah. Se ve, omenjeni list tudi svoje pomiselke ne prikriva, ko piše: "Tako podjetje mora previdno oskrbovati biti, ako se hoče pogibelju izgoniti, kajti premisliti je treba, da je gotovo devet odstotkov židov, kateri bojo v omenjene naselbine poslani, da o poljedelstvu niti najmanjšega pojma nimajo, in da bi se morali šele o tem temeljito poučiti. Ni ga človeka, da bi mogel, kar v enem poletju farmer postati." Nadalje piše "Sun": "Ako se ljudstvo, katero je večmoma v mestih in večjih krajih odrastlo, na veliki kos zemlje naseli, in se mu kar na kratko veli, da naj dela, vodi to k neizogibnemu prrodu. To je bil še vselej uspeh, kakim poiskusom."

Vslic tam pomiselkom pa židovski list pravi, da pri sposobnem vodstvu, bi znala kolonija vspevati.

"Arbeiter Zeitung" pa prista-

vlja: "Mi se s to nado ne strinjamo, marveč je naše mnenje, da je celo podjetje le s pretvezo uprizorjeno, da bi se cenejšje delavske moči v južne tovarne spravile."

Tega mnenja smo tudi mi. V mestu rojeni in vzgojeni žid, da bi bil poljedelec? Hm, kaj pa šel!

Častniki — cestni pometaji.

Iz Švedije se piše: Nekaj dni sem je v mestu Malmö vsako jutro viditi, ko mladi častniki z metlo v roki ceste pometajo. V mestu Malmö, štrajkajo namreč vsi občinski delavci; delavskih "scabov" ni, ko je devetdeset odstotkov delavstva organiziranih; toraj delajo častniki. Celotno mesto se smeji tej prikazni; posebno pa delavcem dela veliko zabavo, ko vidijo da imajo za smeti odvažati, kot namestnike, častnike kraljeve švedske armade. Ob peti uri zjutraj je že vsa mladež v mestu pokoncu, da obažujejo, so li častniki zmogni metle tako spretno vihteti, kot bričke sablje. Običajno je, da vsako jutro človeške odpadke odvažujejo, toda to delo odpravljajo boržuaški dijaki, in "dame" "kiblj" okinčujejo z cvetlicami.

Vse to kaže na hud boj med delavstvom in boržuzijo; le ta rajši "kiblj" s človeškim blatom napolnjene, z cvetlicami kinča, kakor, da bi delaveu o njegovem obravičenem boju do zmage pripomogla. Kar se pa tiče, da se častniki za take dela porablajo, je dokaz, da vlada izprevidi, da navadne vojake nemore, kot stavkoskaze rabiti. Da je takih slučajev potrebno, da častniki metle namesto sablje vihtijo, je več kot očitno in bi bilo le za priporočati, da bi vse vlade — brez izjeme — Švedsko posnemale!

Mati božja v Lurdu.

Čestokrat se je že poudarjalo in dokazalo, kaka prevaranci-ja da je duhovsko pričanje o čudežih v Lurdu. Mi smo več kot enkrat citirali laži iz kapucinske knjige "Lurd", a sedaj še dostavljamo, da vsi lurdski čudeži se opirajo na prikazen matere božje deklice Bernardi. Seveda, duhovniki v svoji silni nadutosti ne vedo kaj pričajo, toda evo kaj se čita u omenjeni kapucinski knjigi: "Bernarda ni htela tja iti, (kjer se ji je devica prikazala), ker se je bala, da bi jo za tatico dolžili." Tu moramo pripomniti, da po duhovniški trditvi, se je mati božja Bernardi prikazala, ko je le ta šla z drugimi otroki v gozd. Šle so na ptujo zemljo ter so v ptujem gozdu drva nabirale. Bernarda je, kakor duhovniki sami pričajo, vedla da je kradla, in vidite! vslic tega greha — se ji je mati božja prikazala. (!).

Blaženi tatovi in tatice, njim je po milosti božji dano, da vsak čas lahko vidijo lice matere božje. In resnično, človek ne ve, ali bi se duhovskim sleparstvu ali ljudski neumnosti smejal, katero vse te budalosti in švindlarijo za pristno resnično vzame, a ne vidi, da ni nič drugega kot trgovina z vero in verskimi čutstve.

Zločinec — duhovnik.

Župnik Diefenbacher v St. Georgenu pri Amstettenu, eden najbrezobzirnejših krščansko socialnih agitatorjev, je sedem let intinimno živel z obrtno učiteljico Ano Dekara. Ko se jo je lani naveličal, jo je pa kratkomalo zapodil. Seveda se je vsled tega njegov ne preveč dehteči roman porazvedel, in zato je poizkušal, kako bi svojo ostavljeno ljubico iz svoje župnije odstranil. Zasedoval jo je z vso srditostjo duhovniškega sovraštva. Konec januarja t. l. pa jo je ob neki priliki ma samem napadel in jo po glavi s palico bil s toliko silo, da ji je zlomil roko, s katero si je skušala braniti glavo in kričal: "Danes te mora biti konec!" Ko je revica jela klicati na pomoč, je krvoločni pohotnež ubežal, ne da bi se mu bilo posrečilo nesrečnico spraviti s sveta. Vzlic temu, da je zločinski župnik svoje dejanje preiskovalnemu sodniku priznal, pa se proti njemu ne vrši nikakšno sodno postopanje, ker so se

za svojega agitatorja zavzeli vplivni krščansko socialni pravičniki in ker je v Avstriji iustitia regnorum funda mentuan.

Višje in višje.

Mi skušamo priti višje v naši socialni poziciji, da dosežemo vspeh nad našimi tekmei. Taka častihlepnost je koristna tako dolgo, dokler imamo potrebno zmožnost in moč; toda veliko jih najdemo, ko se trudijo ugonobiti svoje konkurente edino z zunajnimi prikazni, prekoračkajo posredne meje. To je pokopalo, ne le finančno pač pa tudi fizično veliko moških in ženskih. Bodite previdni in nikdar ne dopustite, da bi Vaše telo vpešalo. Kakor hitro opazite, da nemorete uživati in prebavljati toliko redilne snovi, kolikor je telo potrebuje za vzdrževanje moči, vzemite Trinerjevo zdravilno grenko vino. Ono spodbudi vse organe k rednemu delovanju in jih ojači v toliko, da so sposobni za vsako delo. To zdravilo je dragoceno v vsih slučajih, kjer se občuti neslastnost in utrujenost.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in v izdelovalcu Jos. Triner, 616 — 622 So. Ashland A. Chicago, Ill.

CUNARD HUNGARIAN LINE

IZ New Yorka v Sredozemsko morje in Adrijiška pristanišča. V REKO potom GIBRALTARJA, NEAPELJA IN TRSTA.

Novi, moderni parniki s dvema vijakoma.

Slavonia, Pannonia, Carpathia, Ultonia (Težki 10,000 do 13,000 stotov)

Parnika "CARONIA" in "CARMANIA", dva največja parnika na svetu celo leto redno vozita.

CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.
F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn St., Chicago

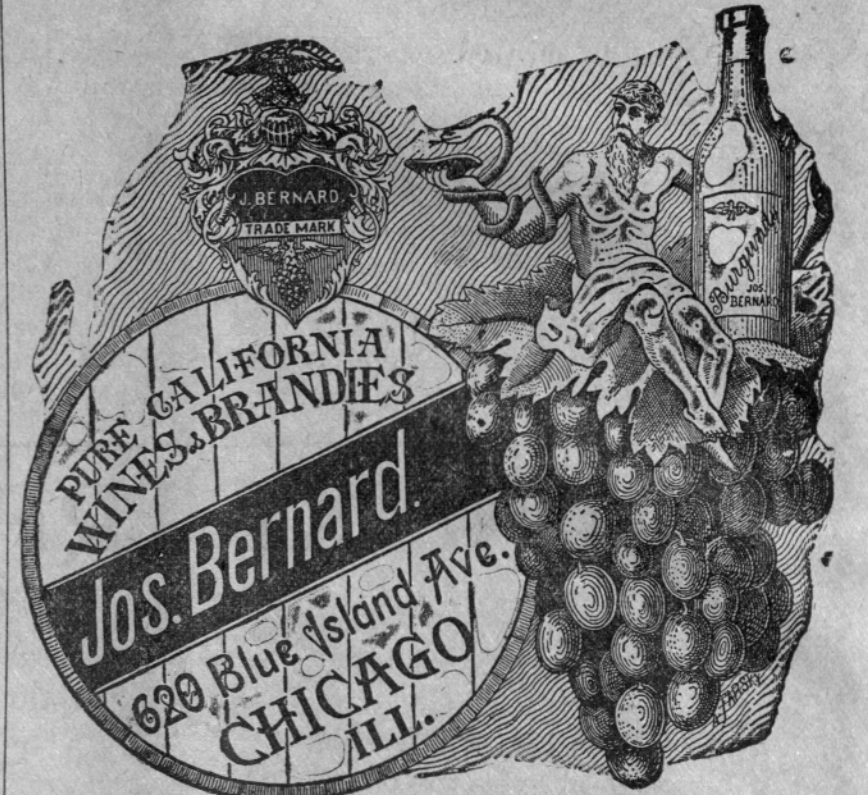
Najnovjša slovanska tvrdka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokesil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

NAVARNNO ZNAMENJE

Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je navarno znamenje narave. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobro, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako živite

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakem želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih, Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovalcu

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.